

Ritter, Dene, Voss

THOMAS BERNHARD

*Tím jsme vždycky trpěli
těmito příšernými obrazy*

Panská vila v Döblingu

Jídelna

Osoby:

Voss je Ludwig,
DENE jeho starší sestra,
RITTER jeho mladší sestra

Před obědem

*Pohled do kuchyňky prosklenými
dvoukřídlymi dveřmi
Druhé dveře, okno
Kredenc, jeden velký a jeden malý stůl
Mnoho židlí
Velká lampa, pompézní stojací
hodiny, zrcadlo, gramofon
Velké rodinné portréty na stěnách
Ritter na židli u okna, kouří
cigaretu
DENE přichází z kuchyně
a prostírá
Příliš horká koupel
to je jeho zvyk
Interpretační potíže
nezájem
katafalkismus nám vyčítá*

RITTER

Řeklas mu
že v úvahu přichází jedině
doktor Frege

DENE

Ne musím postupovat obezřetně
Postupujte obezřetně slečno Worringerová
povídal ředitel

RITTER

Doléčující lékař doktor
Frege

DENE

Ze Steinhofu až sem
nic neřekl skoro nic

RITTER

Ani o Schopenhauerovi

DENE

Ne

RITTER

A jeho nenávisť k Němcům

DENE

Ani slovo o Němcích

RITTER

A jeho krkobil

DENE

Odzvoněno
už nekašle
Ani slovo o Fregem
Nemám chuť pojit
abych zachránila svého bratra
řekla jsem řediteli
dívá se pod stůl a potom prostírá
dál
Z pudu sebezáchovy беру svého bratra domů
řekla jsem
nemůžu do Steinhofu každý den
sama jsem nemocná
Nechápavě na mě civěl
Jednejte jak uznáte za vhodné řekl

ale nezapomeňte že váš bratr
je nanejvýš ohrožen
nanejvýš ohrožen

RITTER
Jen žádné nepřipustné myšlenky

DENE
Zatímco tys ho navštěvovala jenom
jednou týdně
já jezdila do Steinhofu denně

RITTER
Dennodenně

DENE
Destrukce Filozofická sebedestrukce
řekl
chléb se salámem vhozen do záchodové mísy
před mýma očima
Schopenhauer a umývání rukou
Opět mluvil o svém srubu v Sognefjordu
mluví nepřetržitě o Norsku ve svém pokoji
nevěděla jsem
jak ho od toho odpoutat
ještě včera stále dokola Nenávist k Němcům

RITTER
Ten norský vrtoch

DENE *jde do kuchyně*

RITTER
Během dvou let zaplatit tři milióny
protože nemáme nemocenské pojištění
stáhne si levou botu a vyklepává
ji vysoko nad hlavou
Katafalkismus
z boty vypadne kámen
Mělas ho nechat v klidu
ve Steinhofu jsi ho měla nechat

DENE
Vždyž je to jenom pokus

RITTER
Který pokaždé končí katastrofou

DENE
Kde je zase kostkový cukr

RITTER *si znovu obouvá botu*
V levé zásuvce

DENE
Nechal se úplně zapadnout sněhem v Sils Maria
přichází z kuchyně a prostírá dál
Všechny vánoční dárky spáleny
posupný smích
Nouze o dech smrtelný strach
Opět strach z rakoviny jazyka

RITTER
Rakovina jazyka není dědičná

DENE
Je

RITTER *vzala noviny a čte*
Jak dlouho je otec mrtev

DENE
Dvacet let

RITTER
Měl tu nejkrásnější smrt
jakou si dokáží představit
bez nejmenších bolestí
usnul jako dítě
Dva dny před tím
jsme ještě byli v opeře
Turandot

DENE
že jsme děti Henryho Jamese
ne svých rodičů
říkával
Luxusem zadušené
jež vždycky ještě tak tak vyvázly

RITTER
Ty nebo já
dodneška
na tom se nic nemění

DENE
Nechala jsem ho vymluvit

Logické pojednání první díl
 Logické pojednání druhý díl
 definitivně přepsáno řekla jsem
 celou alejí tam
 a zase zpátky
 bez odmluvy
 řekla jsem aby si sedl na zadní sedadlo
 nebránil se
 úplně sám od sebe nastoupil
 prášky účinkovaly okamžitě
 Chtěl jet po Höhenstrasse
 u Fischerhausu jsme zůstali stát
 přál si vystoupit
 vystoupili jsme
 kousek jsme šli
 působil naprosto klidně
 díval se dolů na město
 chtěl vědět kde je náš dům
 nenašel ho hned
 to ho rozčílilo
 Tam je řekla jsem
 to ho rozčílilo dvojnásob
 že jsem ho já objevila dřív
 Prý jsem se nezměnila řekl
 Ty také ne
 sestry jsou neštěstí řekl
 poděkoval mi za mou práci s přepisováním
 vtom jsem uviděla
 že nemá ponožky
 bosýma nohama v botách
 poděkoval mi podruhé za mou práci
 nás prý otec miloval
 jeho prý jen nenáviděl
 náhle vyslovil svou oblíbenou větu
 schopenhauerovskou větu
 zcela klidně bez sebemenšího vzrušení
 Zařídila jsem to tak
 řekla jsem
 abychom byli sami

až se vrátí domů
 jen my sourozenci
 žádný personál
 žádné děvče
 Stačí nám přece malá kuchyň
 nikdo kromě nás
 Sám se vykoupat
 řekl
 aniž by na mě civěl
 nějaký ošetřovatel
 Chtěl se trochu projít
 šli jsme kousek do lesa
 Řekla jsem byla jsem na hřbitově
 hrobka rodičů je zanedbaná
 bříza prorazila střechu hrobky
 fascinovalo ho
 že a jak jsem mu hrobku popsala
jde do kuchyně
 Zkrátka
 uvidíme
 Jednou s ním půjdeš do parku ty
 jednou já

RITTER

Já jsem byla proti tomu
 já jsem i nadále proti tomu
 já bych ho odtamtud nebrala
 každopádně ne teď

DENE

Ted' nebo nikdy
 myslela jsem si
 Ted' souhlasil

RITTER

Ty jsi plně soustředěná na Ludwiga
 ty jsi svůj život zcela podřídila jemu

DENE

S jeho souhlasem
 uvažuj přece
přichází z kuchyně
 ted' chtěl domů

RITTER

Já bych ho bývala nebrala domů
rozhodně ne teď
Teď budeš přece zase vystupovat
hraješ tu Slepou
to je přece nesmysl

DENE

Právě proto že teď budu zase vystupovat

RITTER *čte*

Seberealizace
jaké ohavné slovo
všude tohle protivné slovo
seberealizace
není nic odpornějšího
není nic hloupějšího
zhola nic to neznamená
slovo seberealizace
ale všichni ho papouškují
jedno co a kdo člověk je
hlavně že se realizuje
a že je sám sebou
neexistuje nesmyslnější
a odpornější slovo
než slovo seberealizace
ale všichni ho omílají bez ustání
Pravdivostní funkce to je taky takový pojem

DENE

Já tahle slova nenávidím
všechny tyhle pojmy
Říkal že prý jsme inteligentní sourozenci
dívá se na hodiny
Třeba bys s ním šla ty
k doktoru Fregemu
zítra odpoledne

RITTER

On říká jen to co v y myšlí

DENE

Aby bylo doma vždycky čerstvé mléko
to je důležité

budu s ním každý den chodit
do parku
řekla jsem řediteli
a rozpis léků dodržovat co nejpřesněji
Dbejte na to
aby nebyl sám
když si stříhá nehty na nohou
povídal ředitel
jeho kabáty věšte vždycky tak
aby nebylo vidět podšívku
Musíte si s ním dát práci
Když vám přednáší svoji Logiku
musíte ho poslouchat
mlčet musíte
žádný komentář rozumíte
žádné odporování
jako bychom ho my neznaly líp
a neříkejte
že jste nerozuměla
právě tak nesmíte říct
že byste rozuměla
Jaký protivný člověk tenhle ředitel
čistíte mu
tak aby o tom nevěděl
jeho brýle řekl
a to denně
protože on si je nečistí a je přesvědčen
že oslepne
má strach ze slepoty
a z rakoviny jazyka
Mohu vás uklidnit rakovina jazyka není dědičná
Pro lidi jako váš pan bratr řekl
je hrubé bavlněné spodní prádlo to pravé
nikdy mu nedávejte hedvábné
věřte mi
úplně hrubé bavlněné spodní prádlo
je pro něj nejlepší
Ten ředitelův hlučný protivný hlas
jsem od začátku nesnášela

jenomže tyhle lidi je nutno brát v potaz
i když dávají přirozeně užitečné rady
jsou tihle lidé pořád stejně nesnesitelní
Dále uděláte dobře
když minimálně jednou týdně
budete vašeho pana bratra třít froté ručníkem
šest či sedm minut
k tomu puszte kousek Eroiky
vždyž víte že k Beethovenovi
má váš pan bratr
obzvláštní vztah
k sestře přímo
a víš co ještě řekl
naprosto výslovně
nevzbuzujte ve vašem panu bratrovi nikdy pocit
že ho pozorujete
ale nespouštějte ho z očí
Vůbec by nebylo špatné
kdybychom tu a tam měli hosty
pozvat nějaké lidi myslím
Společnost mu prospěje

RITTER

V Londýně zůstat
a v Londýně se zadusit
tím nám léta vyhrožoval
Já jsem se zachránila
já jsem si řekla
je to můj život
ne jeho
a tak by se holt v Londýně zadusil
nebo v Cambridgi
nebo v Norsku ve svém srubu
Tys ho přivezla
ne já
Kontinent je má smrt
psával tak často na svých lístcích

DENE *jde do kuchyně*

RITTER *za ní volá*

Člověk který nepíše spisy

nýbrž m e t a spisy
celoživotní Logika

k sobě

Samé vydírání
tak s námi vždycky jednal
volá

já jsem se zachránila
ty jsi mu propadla

k sobě

V Londýně zůstat
a v Londýně se zadusit
volá

a potom to norské vydírání
ten údajně proti sobě samotnému namířený

plán se srubem

Posedlost letními šaty
mi vyčítal
taneční kurs zprotivil
když jsem četla Goetha
pohlavkoval mě
ve městě za mnou slídlil
obviňoval mě ze lži jak jen mohl

DENE

Tys ho vždycky nenáviděla

RITTER

To byly odjakživa tvoje výmysly

DENE

Každý jeho slovní obrat jsi brala ve zlém
Tys vždycky nenáviděla jeho myšlení
jedno co udělal
tys to nenáviděla

RITTER

Jeho nenávist už v dětství
mě vždycky děsila

DENE *přichází z kuchyně*

Ptám se
jestli si schválně nevzal ponožky
nebo si je zapomněl vzít
víš co ředitel ještě povídal

Vím že nesnášíte když váš pan bratr nosí šle
prosím ponechejte mu je

RITTER

Doktoři myslí vždycky na všechno

DENE

Celou dobu
říkal D o b ř e t e m p e r o v a n ý k l a v í r
zatímco jsem podepisovala revers
Ptám se jestli doktor Frege
je ten pravý lékař
ale žádného jiného nemáme

RITTER

V Londýně zůstat
a v Londýně se zadusit

DENE

V neděli chce do Musikverein
filharmonický koncert
víš co se dává

RITTER *zavrtí hlavou*

DENE

Beethoven pravděpodobně
a Schönberg
a Webern
jdeš taky

RITTER

Ne
já nenávidím tyhle koncerty
už léta
jsou to pořád ty stejné kousky
stejní kapelmajstři
stejní lidé

DENE

Ale s Ludwigem
je to přece něco docela jiného
Ředitel říká
že tyhle koncerty jsou nutné
terapeutická matiné takříkajíc
nemůžeme ho nechat jít samotného
Proč nejdeš aspoň jednou s námi

Vždyž jsi v Musikverein uš dávno nebyla
Sedneme si do osmé řady
na svá místa

RITTER

Mě nudí tahle matiné

DENE

Ale tuhle hudbu můžeme přece
slyšet vždycky znova

RITTER

Já ne
nakonec všechno už jsme slyšeli
všechno slyšeli
a všechno viděli

DENE

To je tvoje megalománie

RITTER

Nech mě na pokoji

DENE

Já prostírám
a ty tu sedíš a čteš si noviny
jako by se tě to všechno vůbec netýkalo
jde do kuchyně

RITTER *za ní volá*

Ted' máš svého filozofického
bratra doma
a musíš se s tím nějak vyrovnat

DENE

Je to taky tvůj bratr

RITTER

Ano ale j á jsem ho nevzala ze Steinhofu

DENE

Přece jsme projednaly
všechno společně

RITTER

Ale t y jsi rozhodla
že ho vezmeš ze Steinhofu
na vlastní nebezpečí

DENE

Ty přece taky chceš

aby byl doma
je to taky tvůj bratr

RITTER

Ano

DENE

Když tu pro něj
budeme společně
není to přece první pokus
Nepřeje si víc
než v neděli
do Musikvereinu

RITTER

Beethoven
Brahms
ten stále stejný Schönberg
ten nudný Webern
Čeho je u Beethovena příliš
toho je u Weberna málo
prosím tě
ušetři mě
těchhle filharmonických koncertů
vemte s sebou radši doktora Fregeho

DENE

Jak jsem mu nechala napouštět vanu
řekl dvakrát *Z m r a z o v a c í t e c h n i k a*
f i l o z o f i c k y

hned si to chtěl poznamenat
tak jsem běžela pro jeho blok
ale když jsem se vrátila
rozkřikl se na mě
že by nikdy neřekl *Z m r a z o v a c í*
t e c h n i k a f i l o z o f i c k y
a že také nepožadoval svůj blok
vyžadoval
abych zůstala v koupelně
dokud nebyl úplně nahý
měla jsem mu říct že je ošklivý
ty nejsi ošklivý ty jsi hezký
řekla jsem

a nebyla to lež
on je hezký
Ošetřovatelé se na mě vždycky rádi dívají
i doktoři
řekl
perverzní sebranka
bijí mě taky rádi
a já se od nich rád nechávám bít
a moji spolupacienti řekl
se na mě taky rádi dívají
a taky mě rádi bijí
Ale já je nebiju nikdy
já nikdy rány nevracím řekl
Nahého Ludwiga rádi vidí řekl
a ponořil se ve vaně
Musela jsem nakonec třikrát říct
že je ošklivý
na to se přede mnou vzpřímil
a já to musela říct s vážnou tváří
a taky jsem to řekla s vážnou tváří
ono to totiž ani nebylo k smíchu

RITTER

Proč třikrát

DENE

Nevím
třikrát jsem musela říct
jsi ošklivý
řekla jsem to proti své vůli
přitom se dotkl

RITTER

Čeho

DENE

Ach vždycky mě donutíš
říct všechno

RITTER

Perverzní osobo

DENE

A ty

RITTER

Pták tvého bratra
který tě bezmála připraví o rozum
že

DENE *jde do kuchyně*

RITTER *za ní volá*

Vždyž ty to vyvoláváš
že se tak k tobě chová
vy oba pořád vězíte ve svém infantilismu
ale to je tvůj problém
a jeho problém
čte

Pohlednice
která byla v roce dvacet jedna
tedy tři roky po skončení První světové války
podána v Linci
došla včera do Vídně
volá do kuchyně
Je to tou vodou ve vaně
ty napustíš vodu
úplně vařící vodu
a on z toho blázní
a ty toho využíváš
tak je to
o to ti jde
čte

Výbuch plynu ve Třetím okrese
dvě mrtvé ženy
zohaveny k nepoznání
volá do kuchyně
Naše snídaně
se už dvacet let nezměnily
třicet let ne
třicet let si mažeme
totéž na tentýž chleba
a pijeme k tomu tentýž čaj
nemyslíš
že bychom se měly zabít
už jenom kvůli tomu

Dvě herečky divadla v Josefstadtu
spáchaly sebevraždu
to by byl titulěk
volá do kuchyně

Na violu
jsi přece taky hrála
já na klavír
ty na violu
že náš strýc Fridrich hrál na violu
Všechno z donucení
Ach jo
*odhodí noviny, vyskočí a jde
do kuchyně*

DENE *a Ritter přicházejí
se dvěma velkými mísami a staví
je na stůl*

RITTER

Ohřáté

DENE

Jistě jak jinak

RITTER

Vlastnoručně ohřáté aspoň to

DENE *jde do kuchyně*

RITTER *za ní volá, zatímco prostírá*

Dvacet let
přepisuješ jeho rukopisy
jsem přesvědčená
že jednoho dne budou také vytištěny
vyjdou v některém významném nakladatelství
Logika I
Logika II
To je tvoje zásluha
za spolupráce mojí sestry etcetera
ochutnává z jedné mísy
Bez tebe by přece
vůbec žádný jeho rukopis neexistoval
on si to vymýšlí
a ty to přetukáváš
upravuješ

i pravopisně
 ty to přepisuješ
 bez tebe by Ludwig už vůbec nebyl
 nic od něj
 to je tvoje zásluha
 jednou říká že je to umění
 potom zase
 že je to filozofie
 a nebo říká že je to nesmysl
 a když ti diktuje
 pohrdá tebou
 ale ty to stejně ráda přetukáváš
 ty se celá rozplýváš v jeho diktátu
 Náš bratr je génius
 žádný blázen
 jednoho dne
 se jím budou zabývat
 na všech univerzitách
 v Americe
 všude
 ačkoliv on sám
 všechno co napsal
 pokaždé
 označuje za nesmyslné
 nikoli za slabomyslné za nesmyslné
 Pobyty ve Steinhofu
 jsou jeho rekreace
 radši než s námi do Sils Maria
 jde do Steinhofu
ochutnává z jedné mísy
 radši než s námi do Lucernu
 jde do Steinhofu
 Ani vánoce společně s námi
 náš zapřísáhlý odpůrce svátků
 zpívá o Štědrém večeru ve Steinhofu
 ve sboru
 v ústavním oděvu
 otec mu řekl
 že by se nehodil ani na herectví

to byl výraz nejhlubšího pohrdání
 Je-li tázan na své příbuzné
 řekne moje sestry jsou herečky
 v Josefstadtu
 veskrze talentované
 můj otec zemřel na rakovinu jazyka
 DENE *přichází z kuchyně*
 RITTER
 Herectví
 to nám zůstalo
 jinak nic
 Já jsem se nikdy nechtěla něčím stát
 a ty
 DENE
 Já nevím
 RITTER
 Hvězda scény
 DENE
 Hm možná
 RITTER
 Komediantka
 Tragédka
 DENE
 Jen proto že náš strýc
 byl divadelní ředitel
 RITTER
 Dcery velkopřemyslníka Worringera
 jež utekly ke svému strýci divadelnímu řediteli
 z dlouhé chvíle
 z omrzlosti životem
 se dostaly na scénu Josefstadtu
 DENE
 Když myslíš
 RITTER
 Tebe označoval vždycky za nadanou
 nadějnou
 já byla odjakživa ta bez talentu
 beznadějná
 Protože nás miloval náš strýc

Jemné dcery jemných dam
v nevkusných kusech
podbarveno hudbou
A protože je náš bratr nenáviděl
šly jsme k divadlu
to byl rozhodující důvod
že náš bratr divadlo nenáviděl
a že naši rodiče divadlo nenáviděli
nenávisť k divadlu byla tou nejhlubší
nenávisť v rodině

DENE

Snad

RITTER

A Ludwig se vydal filozofickou cestou
sebevraždě
osamoceně sebevraždně
Logika I
Logika II
vzniknuvší střídavě v Londýně a v Norsku
přeťukané sestrou
extravagantní životní dílo
starší sestrou přirozeně
Precizní stroj
jak tě označuje
tím jsi už dvacet let
Kdo hraje na klavír
nemůže psát na stroji
to bylo moje štěstí
ale hrát na violu a psát na stroji
to jde

DENE

Z tebe mluví věčně jenom tvoje neštěstí

RITTER *výsměšně*

A z tebe jenom štěstí

DENE *si sedne ke stolu a kontroluje*

ho

Chci mu prostřít stůl

jak to miluje

jako ho prostírala matka

jak to otec miloval

urovnává příbor

RITTER

Posedlost geometrií dokonce i na jídelním stole

Cvičení z podlézavosti

DENE *se podívá na hodiny*

Vždyž je to jenom pokus

RITTER

Osmnáctý

nebo devatenáctý

DENE

Kdyby vařila Anna

bylo by to přirozeně lepší

ale museli bychom se na ni ohlížet

takhle jsme sami

nerušení

ve třech jako už dávno ne

První večer je ze všech nejtěžší

žádnou svíčku

nenávidí svíčky na stole

Nenávisť k iluminaci

Měl vždycky rád čiré polévky

RITTER

Naboso v botách

a schopenhauerovská věta

a tys musela třikrát říct

že je ošklivý

DENE

Neustále slovo antipatie

když jsme se vraceli k autu

RITTER

Ludwig je fanatik čistoty

chorobně zatížený

jako náš otec

ale ten to nepřivedl tak daleko

otec se taky nedostal do Steinhofu

Velkopřemyslník Worringer

který si třicetkrát za den myl ruce

což nevěděl nikdo

kromě nás
sedne si ke stolu

DENE

Takzvanou kapitolu o dualismu přepsala
dnes v noci
nespala
jenom přemýšlela
jak ho dostanu domů
dvakrát telefonovala s ředitelem
A nezapomeňte
třikrát dvě
ne dvakrát tři tablety
bylo to k zbláznění
jak ředitel nepřetržitě říkal n a d a n ý č l o v ě k
Váš filozofický bratr
je venku z krize řekl
ale mějte na paměti
že je celoživotně ohrožen

RITTER

V Curychu to bylo krásné
pamatuješ
nezatížené

DENE

Diktuje jen to co v y mýšlí
Náš Antikant
Upokojuje ho
když mi diktuje
všechno jako součást terapie povídal ředitel
To je můj trest smrti pro tebe
že ti diktuji řekl Ludwig
nebo přinejmenším a na každý pád doživotí
ještě hůř
stále na hranici šílenství
nikdy tuto hranici nepřekročit
ale stále na hranici šílenství
když opustíme tuto hraniční oblast
jsme mrtvi

RITTER

Odjet teď do Říma

ty mě přece nepotřebuješ
ty jsi pro něj rozhodující
ne já
já jsem ta obtížná
znervózňující
já neumím ani vařit
ani ohřát nic neumím
rozhlíží se po pokoji
Všechno doposud
zařízení po rodičích
nic se nezměnilo
co jsou rodiče mrtvi
Já bych bývala všechno vyházela
všechno
ty ses proti tomu postavila
teď se tady už brzo udusíš

DENE

Vždyž jsi mohla jít
do Říma kupříkladu
nebo do Amsterdamu
stéblo bych ti nepřeložila přes cestu
jenže pak bys přišla o své angažmá

RITTER

Neodešla
to je to
ale ne z lásky k Ludwigovi jako ty
z neschopnosti
protožeš mě vždycky ochromovala
připoutávala
taky ne kvůli Josefstadtu

DENE

Já tebe připoutávala
Jsi naprosto nezávislá
mohla sis vždycky dělat
co jsi chtěla
ale tys přece nechtěla odejít
Ty mi vyčítáš
vždycky jsi mi vyčítala
že jsem tě připoutala

k tomuhle domu
ale mohlas kdykoli jít
kamkoli

RITTER
Ano

DENE
Jdi říkala jsem často
tys nešla
Mě muži nikdy nezajímali
tebe ano
přesto jsi zůstala

RITTER
Ne kvůli Ludwigovi

DENE
Ludwig Ludwig
já jsem tu pro Ludwiga
ty ne
ty jsi zůstala
protože jsi nechtěla nic riskovat
kvůli svým vazbám k Josefstadtu
taková je pravda

RITTER
Tvoje pravda

DENE
Moje pravda

RITTER
Ludwig je pro mne všechno
říkalas vždycky
Teď ho máš zase ve své luxusní kleci

DENE *vstane*
A ty

RITTER
Můj milovaný bratr
můj milovaný filozof
říkalas vždycky

DENE *na cestě do kuchyně*
Můj milovaný bratr
můj milovaný filozof

RITTER
Tvůj Antikant
zvedne ze země noviny

DENE
Tys měla Ludwiga vždycky jenom pro povyražení
nikdy ses o něj doopravdy nestarala
ovšem ty jsi taky mladší sestra
Co mluvíš pořád o Římu
a o Paříži
a neodejdeš
Znám tě jedinež jak ležíš v posteli
jíš co uvařila Anna
čteš noviny
věčně zklamaná pokud jde o lásku

RITTER
Po smrti matky
jsi začala mluvit tak jako mluvívala ona
přejalas její chůzi
a shrnuješ si vlasy
stejně jako matka
a říkáš vždycky stejně V e č e ř e
a potom tu sedíš a mlčíš tak jako matka
a říkáš stejně Ludwig
vždycky když řekneš Ludwig
slyším matku jak říká L u d w i g
Do Říma příští týden
vstane a jde k oknu
nebo do Normandie
nebo přece jenom Shakespeare v Josefstadtu
jen pryč odsud

DENE
A za pár dní
jsi už zase tady
to je tvoje neštěstí

RITTER
To máš úplnou pravdu
ty jsi moje jasnovidka

DENE
Vždycky všechno

se u tebe obrátí v neštěstí
Tvůj bratr má pravdu
ty ho přitahuješ
to neštěstí
Někdo ho přitahuje
jiný odpuzuje

RITTER *čtouc*

Vždycky jsem se cítila
zrazovaná
vámi
Ve škole
jsi byla o pět let přede mnou
po celý život
ale nešťastné jsme přece obě
ty máš své neštěstí
já zase svoje
ty vaříš
když ti nic jiného nezbývá
já čtu noviny
Závislost na novinách
kterou mi vyčítáš
já tobě nikdy nic nevyčítám
sama sobě ano
tobě ne
S Ludwigem do Budapešti
aniž bys řekla jediné slovo
nic jsem ti nevyčetla
s Ludwigem na Kouzelnou flétnu
všechno za mými zády
ani jediná výčitka z mojí strany
všechno vždycky spolkla
jak se říká
já jsem vždycky všechno pozorovala
tys to uváděla do pořádku
nevím
kdo tím víc trpěl
Nemoc je posvátný proces
religie říkal
myslíš že nevidím

čím pro něj jsi

DENE

My nevybředneme z bludů

RITTER

Koupit pět košil
těch nejdražších
a odnést je do Steinhofu
a on si neoblékl jednu jedinou
všechny je rozdál
jsou to koneckonců
i moje peníze
naše peníze
Vzpurnost
mi vyčetl
při mojí poslední návštěvě
Sníh za oknem
řekl že brzy oslepne
stěžoval si na hmyz jako obvykle
že dveře na terasu vržou
okna nedoléhají

DENE

Zatelefonuji doktoru Fregemu
Deset minut sedm set šilinků
to jsou doktoři
vyprošujeme si aspoň náznak pomoci
ale oni nenaznačí nepomohou
Ale doktor Frege
ho zná nejdéle
zkušený lékař tak říkajíc
pokud jde o Ludwiga

RITTER

Vyžaduje neustálou účast
ale přitom všechny odrazuje
a všechny uráží

DENE

Nezájem o filozofii z tvojí strany
k tomu se zase vrátil
ta hloupá sestra
jsi ty

já jsem ta příčinlivá
 bez ducha jsme obě
přichází z kuchyně s mísou
 Mě potřebuje
 na mě je odkázaný
 na tebe ne
 ale tebe miluje
 RITTER *se zasměje*
 Mě
 tebe miluje
 tebe
 užitečnou
 mě neužitečnou
 nenávidí
 DENE *utírá postupně příbory*
ubrouskem
 RITTER
 Tobě vždycky dával přednost
 nejdřív dával přednost
 pak si tě zamiloval
 ty jsi mu nejbližší
 Příbor nádobí
 všechno musí být perfektní
zvedá vidličku proti světlu a kontroluje
ji
 vidí všechno
 a my máme strach
 že uvidí něco
 co vidět nemá
položí vidličku na
stůl a vezme lžici zvedne ji proti světlu
a kontroluje ji
 Už jako dítě
 hrůza ze špinavých příborů
 Neustále čistý ubrousek
 a nejvyšší nároky co se stolování týče
pokládá lžici na stůl
 Třikrát denně čistou košili
 Každý druhý den čisté povlečení

Všechno do něj rodiče
 investovali
 on byl jejich dítě
 co jsme byly my
 RITTER *čtouc*
 My byly děti
 Henryho Jamese
 my jsme nebyly jejich děti
 DENE
 Otec to vždycky říkal
 z potřeby zraňovat
 a Ludwig to říká taky
 otec myslel přesně jako Ludwig
 RITTER
 Jeden byl velkopřumyslník
 druhý je velkofilozof
 DENE
 Ach nesmysl
sedá si
 Ludwig je tak slabý a
 tak křehký
 RITTER
 To si myslíš t y
 tak ho vidíš t y
 protože tak Ludwiga chceš vidět
 protože ho tak m u s í š vidět
 tihle lidé se zdají být tak slabí
 a jsou tak silní jako nikdo jiný
 DENE
 Já přece vím vidím přece
 jak je bezmocný
 Rittter
 Má tě dokonale
 ve své moci
 Ludwig je násilník
 taková je pravda
 a ty to víš taky
 Násilník s filozofickými úmysly
 ale to ty si nesmíš připustit

tím by se tvá koncepce zhroutila
předčítá
Ještě nikdy
tolik Italů
nenavštívilo Vídeň
zaplavují město
Všechno rakouské
Italy fascinuje
rakouské dějiny
rakouské umění
všechno rakouské

DENE

Nebýt Ludwiga
vůbec bychom tu nebyly
rozhlíží se
už bychom tu nebyly
všechno by bylo prodáno
možná bys byla v Římě
kdoví kde bych byla já
Ludwig nás drží pohromadě

RITTER

Už dávno nás zruinoval
a zničil

DENE

Tomu přece sama nevěříš
to mu neřekneš do očí
taky je to lež

RITTER

Jen do té míry
do jaké je i pravda
jenom vylhaná
všechno je vylhané
podle Ludwiga
vylhané a prolhané
odhodí noviny a vyskočí a u okna
k sestře přímo
Ludwig je tvůj majetek
jakož i obráceně
Ludwig vlastní tebe

a já jsem odsouzena k tomu
abych se na tuhle nestydatost dívala
Jak mi tu jde všechno na nervy
Ty jsi ten nejbezohlednější člověk na světě
bez ohledů bez skrupulí
dívá se oknem ven
Ale v Římě by to bylo taky nesnesitelné
Protože jsme už všechno viděli
Odkud bere náš bratr právo
si nás přivlastňovat
náhle silně
Josefstadt je moje záchrana
Budu zase hrát
jedno co
Co můžeš ty
můžu i já
Ukázat divadlu záda
to byla jenom falešná póza
kvůli jednomu filosofickému zločinci
otočí se k sestře přímo
My se musíme mít na pozoru
před ním
má v úmyslu
nás úplně zruinovat
po léta
po celá desetiletí koná své dílo zkázy
My jsme ty potřebné
ne on
my jsme poškozené
ne on
s o b ě musíme pomoci
ne jemu
jde k sestře
Náš duševní mrzák
nás ničí
bezmála nás už zničil
to je jeho triumf
to je jeho dílo

DENE

Rozrušuješ se
kde je na místě
jedině střízlivá úvaha
zabředlas
do svého ludwigovského komplexu

RITTER

To řekl on
že mám pravdu
ne ty

DENE

A i kdyby to řekl on
ty máš ludwigovský komplex
Kdybys už konečně dokázala nahlédnout
že tahle slepá ulička
je pro nás ta jediná možnost existence
ale toho ty nejsi schopná
a jsi taky ještě moc mladá

RITTER

Logikovi
sednout na lep
to je na tom to odporné

DENE *kontroluje nůž*

RITTER

Blahodárná atmosféra
bezpečí a tepla
říkával náš otec
Ludwig tuto větu
často opakoval
vysmívaje se otci
postupem času
zněla ta věta
stále absurdněji
Až se pro nás
tento dům
stal peklem
Jako worringerovské peklo
ho Ludwig sám často označoval
sestře přímo

Copak nevidíš

že jsme z tohoto domu skutečně
udělali ono worringerovské peklo
a vůbec ne nevinně
zcela vědomě jsme ze svého rodného domu
udělali tohle worringerovské peklo
Jenom ty nechceš přiznat
kdo je v tomhle pekle
d'ábel

DENE

Po polévce kousek melounu
to myslím nebude chyba
to myslím nebude chyba
snad bys nemusela
pít víno
když uvidí
že piješ víno

RITTER

No dobrá
ovládnu se
ale jenom protentokrát
jenom protentokrát projednou
Bylo by lepší
kdyby tu byla Anna
takhle budeš celou dobu pobíhat
mezi jídelnou a kuchyní
to přece nenávidí
to vždycky nenáviděl
nepřetržitě
k zbláznění
z jídelny do kuchyně
pobíhající hospodyně

DENE

Tys mě nikdy nemohla vystát
už jako úplně malé dítě
jsi mě nenáviděla
Čiré polévky miluje
takzvané zahuštěné nenávidí

RITTER

Nejdřív ho hýčkali rodiče
potom my
je to nechutné
jak ho neustále
hýčkáš
To bylo vždycky
naš chudáček
až se z něj stal tenhle netvor
z malého bezmocného stvoření
megaloman
filozof
Před slabými se mít na pozoru
říkával náš otec
protože oni jsou ti doopravdy silní
slabí nás ovládají
ne silní
to takzvané nás ovládá
ne to původní to opravdové to skutečné
jde k hodinám a natahuje je
My nepřetržitě
před vším couváme
on necouvne před ničím
pro něj je důležité jedině jeho myšlení
ale kdo říká
že jeho myšlení má nějakou cenu
třeba je to všechno jenom nesmysl co vymýšlí
třeba vymýšlel jenom nesmysly až doteď
když je přece skutečně blázen
když přece Steinhof
označuje za svůj pravý domov
Můj Ludwig říkáš
a myslíš
můj Ludwig můj filozof
zatímco on je jenom tvůj blázen
tvůj milovaný blázen
bratr jako milovaný blázen
jako milovaná perverzita

DENE

Na to není co říct

RITTER

V tom je tvoje síla
to máte s Ludwigem společné
nic neříct tam
kde by mělo být řečeno všechno
nic neodpovědět
kde jsme se na všechno ptali
Vy mě už brzy úplně umoříte
svoji prolhaností

DENE *jde do kuchyně*

RITTER *za ní volá*

Ty mícháš polévku
a jenom přemýšlíš
jak bys mě mohla mučit
a náš bratr se baví
naši hloupostí
sedá si ke stolu a volá do kuchyně
on je filozofický
aby mě ničil
a ty z téhož důvodu
mícháš polévku

DENE *přichází s ošatkou*

chleba z kuchyně
Třicet let
tataž debata
staví ošatku na stůl
Přesně tak jako náš otec
debatoval s naším strýcem
jenže to nešlo o Ludwiga
nýbrž o továrnu
bylo to zrovna tak protivné
po pauze
Tak krásně jsem si představovala
tenhle večer
Po měsících zase poprvé
stolovat společně s Ludwigem
my tři sami

nerušení

RITTER

Sourozenecká láska

ve třech

vstává a rovná obraz na stěně

a

znovu si sedá

Ty sis vždycky všechno

ve své hlavě předem naplánovala

a snažila ses to všemi prostředky prosadit

bez ohledu na druhé

Ty jsi vzala Ludwiga z ústavu

ty jsi poslala Annu pryč

tys nás rozesadila kolem stolu

vždycky jsi všechno dělala t y

DENE *si sedá ke stolu*

RITTER

A Ludwig neví vůbec

že všechno čím je

je skrze tebe

Ty ses rozhodla pro psací stroj

já pro klavír

co se našeho druhého umění týká

Přijít tomu na chuť

o to jde

Ty přepisuješ jeho výmysly

Na vrcholu šílenství

vytřukáváš

co si vymyslel

a já k tomu hraju na klavír

improvizuji takřkajíc filozoficky

na klavír

DENE

Během dvou týdnů

přinést do Steinhofu čtyři páry bot

a on je všecky rozdál

RITTER

Mánie lidskosti

DENE

Ty jsi proti všemu

a každému

to je tvoje neštěstí

RITTER

Proto je náš bratr

naš génus

jenž sice pobývá ve Steinhofu

ale je diskusním tématem

na anglických univerzitách

na objekt disertačních prací to dotáhl

zamyšleněji

Útěk k divadlu

nám nic nepřinesl

Herectví u konce

Jako předměty k upotřebení

nás označuje

tebe která ho opatruje

ochraňuje takřkajíc

jako předmět k upotřebení

a zneužívá nás

smějíc se

tebe

která přetřukává jeho myšlení

která ho tak pilně reprodukuje

která obětuje své noci

jeho myšlenkám

DENE

Koupit pro něj pět košil

a potom v nich potkávám všechny tyto lidi

Ředitel měl na hlavě Ludwigův klobouk

když se mnou mluvil

víte váš pan bratr

mi svůj klobouk daroval

to jsem si ho pak musel nasadit

taková sázka víte

vsadil jsem se s vaším panem bratrem

že si nechám klobouk na hlavě

dokud budete v mé kanceláři

nemohu říci oč jsem se s vaším panem bratrem vsadil
 ale jak vidíte
 chystám se právě
 tuto sázku vyhrát
 Nemyslete si milostivá paní
 řekl ředitel
 že jsem blázen
 přirozeně lidé říkají
 že všichni ředitelé blázinců jsou sami blázni
 že ředitelé jsou větší blázni než pacienti jim svěřeni
 to říkají lidé
 protože se to rádo slyší
 ne ne pouhá sázka
 nic víc
 Kromě toho řekl ředitel
 dokončil váš pan bratr kapitolu o Kierkegaardovi
 na které pracoval osm měsíců
 Steinhof jako filozofická klauzura řekl
 několikrát
 Steinhof jako filozofická klauzura
 Váš pan bratr bude jednou velmi slavný
 a potom se bude říkat
 zde ve Steinhofu
 jeho dílo vzniklo
 a doufám že se pak rovněž bude říkat
 zde ve Steinhofu je dovršil
 Ten protivný hlas znáš ho přece
 Podepsala jsem třesoucí se rukou
 Na vaši zodpovědnost přirozeně
 řekl ředitel
 Najednou vešel Ludwig
 a řekl
 Vyhrál jste sázku pane řediteli
 Ludwig sundal klobouk
 z ředitelovy hlavy
 a nasadil si ho
 Mně je tenhle klobouk
 skutečně příliš těsný řekl Ludwig
 znovu klobouk sundal

a znovu ho nasadil řediteli
 Vyhrál jste sázku
 moje nejhlubší úcta řekl Ludwig
 potom vyplnil šek
 a strčil ten šek řediteli
 do kapsy

RITTER

A dál

DENE

Nic

řekla jsem Ludwigu pojd'

pojd'me

pojd'me rychle pryč odsud

Ředitel mě vyprovázel ven

Ludwig šel před námi

RITTER *tázavě*

A

DENE

Posílal lidem

kteří stáli všude kolem

byla totiž doba návštěv

vzdušné polibky

a pak sáhl ještě do kapsy kabátu

a vytáhl svazek stošilinkových bankovek

a mával s ním nejdřív sem a tam

a najednou začal ty bankovky

pomalu rozhazovat mezi lidí

Pacienti a návštěvy se rvali o jeho stošilinkovky

RITTER

A tys tomu nezabránila

DENE

Ne

Chtěla jsem ho bez odporu

dostat z ústavu

byl úplně klidný

tu a tam na něj někdo zavolal jeho jménem

jeho křestním jménem

Ludwigu

a on jim pokaždé všem posílal vzdušné polibky

Je to dualismus
 vykřikl několikrát
 katafalkismus
 militarismus
 čím dál víc se do těch slov vkládal
 potom mě náhle objal a řekl
 jak jsem rád
 že jsi tady
 RITTER *vstane a jde k oknu, dívá*
se ven
 T y s ho odtamtud odvezla
 ne já
 mě nemůže obviňovat
 že jsem ho odtamtud odvezla
 Neměl to být
 to že jsem pro něj měla s tebou
 určitý druh spoluviny
 až pozná
 že to byla chyba
 ho odtamtud vzít
 v tuhle dobu
 DENE *zvedne nůž a drží*
ho proti světlu
 RITTER
 Spoluvina
 o tu ti šlo
 proto ten návrh dnes ráno
 abych jela s tebou
 abych pro něj jela spolu s tebou
 ne ne
 j á jsem ho nepřivezla
 t y jsi ho přivezla
 DENE
 Proč si myslíš vždycky
 jenom to nejhorší
 Cokoli udělám
 je hanebné v tvých očích
 ty existuješ
 nepřetržitě pod tlakem chorobné podezřívavosti

RITTER
 Ty neděláš
 nic bezdůvodně
 DENE
 Starší
 je za všechno zodpovědná
 to mi předhazuješ co jen pamatuju
 Ne ne
 Ludwig nastoupil naprosto klidně do auta
 ředitel se ještě stále klaněl
 i když jsme byli už víc než sto metrů
 daleko
 Jestli si také všechno zabalil
 a vzal s sebou
 zeptala jsem se Ludwiga
 to jsme byli už na Höhenstrasse
 ano řekl
 všechno
 RITTER *náhle zvědavě*
 Co je to ta Slepá
 za roli
 velká role
 DENE
 Jenom krátký výstup
 dvě věty nic víc
 RITTER
 že to bereš
 DENE
 Přece jen čtyři roky
 nic nehrát
 ale tohle mě zajímá
 fascinuje
 a nevyčerpá mě taky docela
 RITTER
 Dvě věty
 řečené slepou
 DENE
 Nejde mi o to
 hrát velkou roli

tu bych bývala taky mohla hrát
ne ne dvě věty
ale jak

RITTER
Tys byla vždycky ctižádostivá
na scéně
jsi nic neriskovala

DENE
Všechno má milá všechno

RITTER
Ano všechno

DENE
Těch němých rolí
co jsem hrála
zatímco bych přece bývala mohla hrát
ty největší
Nezáleží na tom
jak dlouho je herec na scéně
záleží jedině na tom jak
dvě tři minuty excelentního divadla

RITTER
Jo jo

DENE
Naše pojetí
byla vždycky nejenom rozdílná
ale doslova protichůdná
Tys chtěla vždycky jenom velké role
to já nechtěla nikdy
Rozdíl je v tom
že jsem kvůli Ludwigovi
už čtyři roky nevystupovala
ne jako ty
proto že bych nedostala žádnou velkou roli
byla bych mohla kdykoli hrát velkou roli
Ludwig to znemožňoval

RITTER
V každém případě
Ludwigova oběž

DENE
Jak myslíš

RITTER
Tvůj talent je rozhodně větší
tvůj talent je pravý opak mého
Ty jsi rozená divadelnice
to není míněno pejorativně
naopak
ty jsi herečka skrz naskrz
mě to stojí pokaždé všechno
tobě vychází všechno lehce
tak lehce jako jen génium

DENE *se zasměje*
Génium
Herec není nikdy génius
Interpreti nejsou žádní géniové
a už vůbec ne herci
A lehce mi nevyšlo nikdy nic
to je tvůj omyl
Vím že můžu být dobrá jenom tři minuty
a taky vystoupím jen na tři minuty
Celý kus takzvaná velká role
nebyla nikdy mou ctižádostí

RITTER
Ale hrálas dobře i ty velké role
i ty takzvaně celovečerní
jedno co
bylo to vždycky dobré
žádná by to tak nezahrála jako ty
o tom není sporu

DENE
Co se jenom děje v mojí sestře
že je tak nešťastná
má všechno
všechno co člověk může mít
a je nešťastná
vstane a přinese velkou lampu,
postaví ji do středu stolu, ustoupí o krok
dozadu a pozoruje lampu

Ne
 nene
 jak je ta lampa nevkusná
 to mě nikdy nenapadlo
 krajně nevkusná lampa
bere znovu lampu a staví
ji tam, odkud ji předtím vzala, jde k oknu a dívá
se z okna
 Já vlastně nejsem žádná herečka
 jenom jsem chtěla mezi lidi
 to byl pravý důvod
 možná i jisté malé nadání
 potřeba hrát nejspíš
 tu jsi měla vždycky i ty
 ale ne profesionálně
 všechno profesionální mě odjakživa odpuzovalo
 jenom proto že jsem nechtěla být sama
 taková je pravda
 už samo to že jsem se na herecké škole
 směla účastnit zkoušek
 byla moje záchrana
 ne vlastně zájem o herectví

RITTER *vstala*

DENE

Ne určitě ne
 Být pohromadě s lidmi
 stejně starými
dívá se sestře přímo do tváře
 A přirozeně sehrála skutečnost
 že náš strýc byl akcionář Josefstadtu
 a ještě k tomu šéf činohry
 velkou roli
 nebýt jeho už bych později
 herectví neprovozovala
 Do Shakespeara potřebujeme
 jedno děvče
 a to jsi ty mé dítě
 to bylo vše
 všechno ostatní je známo

jde k zrcadlu a dívá se do něj
 Ty jsi úplně jiný případ
 skutečná herečka zcela vědomě
 s nejvyššími nároky
otočí se
 Vždyť ty jsi mnohem lepší než já
 jenže štěstí pak stejně vždycky přálo mně
 to je to nic jiného
 zdánlivé štěstí
 Naše rivalita na scéně
 já jsem ji nikdy nebrala vážně
 když jsi hrála dobře
 dělalo mi to pokaždé radost
podívá se na hodiny, potom
 Je načase
 aby přišel
jde ven a volá tak hlasitě, jak může
 Ludwigu
Opona

Oběd

Dvoukřídle dveře do
kuchyňky jsou teď vlevo
 Ritter a Voss *sedí u stolu, jedí*
a pijí
Voss sedí proti otcovu portrétu,
pije vodu
 Ritter *pije bílé víno*
 Voss *předkloněn*
 Jít rovně
 víš co to znamená
 to se mi za celou dobu nepodařilo
 Najednou jít zase rovně
narovná se
 Předpisově
předkloní se a šeptá
 Přinesla mi špatný papír
 to mi znemožnilo

napsat šestou kapitolu
všechno ztraceno konec
řekl jsem jí papír
na kterém jsem psal Logiku I
ale ona neposlouchala
narovná se
V Glossopu nechat vzlétnout draka
pamatuješ
Anglické období krásné období
Potom se vydal do Anglie
a studoval matematiku
povídal ředitel
Slyšel jsem přirozeně všechno
co říkal
není to norský problém
je to cambridgeský problém řekl ředitel
Ačkoli z bohatého domu řekl
přihlásil se dobrovolně do armády
Potom převzala vůdčí roli matematika
nebož co jiného je filozofie než matematika
nejryzejší matematika
předkloní se
Jednou jsem mu nakreslil vrtulovou lopatku
kterou jsem sám zkonstruoval
na ústavní papír
to ho ohromilo
Jenom ne samostatný pokoj řekl jsem
prosím jenom ne samostatný pokoj
a pak přece jen
samostatný pokoj
prosím samostatný pokoj
Není to problém norského srubu řekl
je to cambridgeský problém
Bohatí totiž mívají
ze všech největší potíže
řekl
předkloní se
Naše sestra mu svěřila
že jsem v osmnácti

rozhlíží se
spal s naší matkou
Řekla to zcela bez zábran
to ředitele pobavilo
Já bych to byl neříkal
Užvaněnost
narovná se
Nejdřív se zabýval konstruováním draků a balónů
potom se věnoval hnacím motorům
řekla
myslela že jsem ve svém pokoji
zatímco já stál v ředitelově předpokoji
a čekal na ni
což nemohla vědět
Projednávala s ředitelem cestu do Madridu
kterou chce podniknout
sama
Kdybys dávala pozor
co jsem říkal
nebylo by teď pro mě všechno ztracené
řekl jsem jí
tys mi všechno zničila
na t e n h l e papír nemůžu psát
To vyvolalo její hněv
opustila mě okamžitě
viděl jsem jak mě nenávidí
všechno nenáviděla jak šla pryč
dokonce i mé spolublížní v utrpení
stíhala nenávistí
Já jsem nečetl noviny
které mi nosila
rozdal jsem je
to jsem neměl dělat
protože pak tam tancovali všichni bez sebe
nadšením z papíru
Ona si myslí že píše bezchybně
ve skutečnosti dělá samé chyby
přitom není nic lehčího
než přetukat precizní předlohu

Říká že bude teď zase hrát
zase vystupovat
RITTER
Ano
VOSS *předkloní se, šeptá*
Komédie že
RITTER *přikývne*
VOSS
Sestry herečky
Divadelní ptactvo
Jevištní štěbetalky
směje se
předkloní se, šeptá
Moji ideou bylo
jít dál
než všichni ostatní
za všechny ostatní
narovná se
Jsme připoutáni k podivnostem
Rozumíš mi
k podivnostem
a dusíme se v jednotvárnosti
DENE *vejde s velkým talířem*
masa a posadí se
RITTER *k ní*
Pamatuješ na Glossop
DENE
Ano samozřejmě
RITTER
Jak málo jsme už potom prožili
DENE
Ach Bože
RITTER
Ludwig říká
že jsi mu přinesla špatný papír
ztratil kvůli tomu spoustu času
DENE *rozděluje porce masa*
RITTER
Jak je to dávno

Glossop
DENE
Dvaadvacet let
to vím přesně
moje největší zklamání
RITTER
Pro tebe
Já byla v Glossopu šťastná
DENE
Čist Mozartův životopis
s bolením v krku
celou dobu proležet v posteli
zatímco ty a Ludwig
jste experimentovali s drakem
VOSS
Můj experiment s drakem
můj rozhodující objev
Jenže jsem objevil něco docela jiného
než jsem si myslel že jsem objevil
Až o mnoho let později
jsem zjistil
že jsem v Glossopu
objevil něco docela jiného
RITTER
Na tomhle objevu
jsem měla rozhodující podíl
VOSS
Přirozeně
DENE
Já byla ošklivě nemocná
RITTER
Tys do Glossopu nechtěla
tys v Glossopu onemocněla
protože jsi do Glossopu nechtěla
hned první den jsi měla horečku
VOSS
Glossop mě rozhodujícím způsobem ovlivnil
DENE
Ano vy jste se v Glossopu zregenerovali

Ale já miluji
životopisy umělců
to byla moje výhoda
S Mozartem nebylo bolení v krku ani z poloviny tak zlé
vstane a jde ven

RITTER

Hraje Slepou
krátký výstup
dvou třiminutový výstup
snad se zas chytí
jsem si jistá
že jí to udělá dobře
Jak je dobře
že jsme naše styky
s lidmi od divadla
úplně nepřerušily
pokud jde o mě
já jsem o kontakty s lidmi od divadla
vždycky dbala
nejsem ale ochotna
hrát všechno
ale i když nevystupujeme
musíme se udržovat na výši
já pracuji denně na svém umění rozumíš

VOSS

Mít za sestry dvě umělkyně
nevím
přineslo mi to štěstí
nebo neštěstí
víc neštěstí myslím než štěstí
jistě víc neštěstí

RITTER

Můj Ludwig
jak on přemýšlí
náš egoista
Chceš ještě kousek melounu

Voss *se předkloní a šeptá*

Přinesla mi pět košil
a já je všechny rozdál

to ji přirozeně popudilo
ale jsou to snad moje peníze
Filozof rozdává své myšlenky
je to totiž jeho myšlení
narovnává se, bere si kousek melounu
V Skjoldenu jsem si myslel
že to nejde dál
Ředitel říkal
že je to můj norský problém
problém idyly života ve srubu
Večer před spaním
nastoupíme do řady
a doktor vyžaduje
abychom říkali svá jména
On řekne Dobrou noc
na to řekneme my Dobrou noc
světlo se automaticky zhasne

DENE *vchází s mísou salátu*

a posadí se

VOSS

Automaticky se zhasne
žádné špatné jídlo
v ústavu
Každý může sníst kolik chce
problém je
že nemám v noci žádného partnera k hovoru
protože všichni tvrdě spí
noci jsou ve Steinhofu naprosto klidné

DENE

Ted' jsi doma
a můžeš si dělat co chceš
klade Ludwigovi na talíř porci masa
Ted' je všechno
co souvisí se Steinhofem
za námi
zapomeň na to
třeba bys chtěl poslouchat hudbu

VOSS

Ne

DENE

Koupila jsem novou Devátou

VOSS *tázavě*

Ano

Jít r o v n ě

víš co to znamená

DENE

Odpolední procházka

ti udělá dobře

nebo co jenom by sis přál

Třeba si chceš číst

muzicírovat třeba

nebo pozveme nějaké hosty

RITTER

Jaké hosty

DENE

Hosty

lidi

k Ludwigovi přímo

Koho bys tak chtěl vidět

Možná je lepší

nezvat hned lidi

možná je nejlepší zcela jednoduše se vyspat

Klid

klid klid klid

chce rozdělit maso, ale sourozenci

už maso nechtějí

k Ludwigovi přímo

Nebo mi chceš diktovat

odpoledne

celou noc jsem s tebou strávila

s kapitolou o dualismu

mám-li být upřímná

nerozumím z toho ani slovu

RITTER *k Dene*

Jsou domovní dveře zamčené

DENE

Samozřejmě

vstane a jde ven

RITTER *za ní volá*

Tady táhne

zavři dveře prosím tě

k Vossovi

že

táhne tady

já jsem tak citlivá na průvan

DENE *zavře dveře do kuchyně*

RITTER

Ona je nemocná

ne ty

ona je nemocná

Dobře že jsi tady

už bychom se tu bezmála zalkly

samy sebou

Naše sestra

trpí stihomamem

mezi námi řečeno

tyranizuje Annu

je posedlá uklízením

není tu minuta klidu

chodí ve svém pokoji sem a tam

vtrhne ke mně a ptá se

jestli mám t a k y bolesti v uších

ptám se proč bych měla mít bolesti v uších

na to řekne

protože j á mám bolesti v uších

hrozné bolesti v uších

celou noc nespím

protože ve svém pokoji

pobíhá sem a tam

Když vejdu k ní do pokoje

sedí před svou šperkovnicí

vlastnoručně si přesouvá postel

jednou do toho

pak zas do onoho rohu

Byli tu dva proutkaři

tvoji postel postavili pokaždé

na jiné místo

teď stojí zase tam
 kde vždycky stála
 když myslí že je sama
 kartáčuje tvoje šaty
 hodiny
 a já jsem přitom tady
 a pozoruju ji
 otvírá všechny zásuvky u tebe v pokoji
 všechno vyndává
 a všechny zásuvky vytírá
šeptá
 když jsem vešla k ní do pokoje
 minulý týden
 měla na sobě tvoje frakové kalhoty
 na smrt polekaná mi vysvětlovala
 že neví
 co ji přimělo
 obléknout si tvoje frakové kalhoty
ptá se
 Maso
šeptá
 Úplně nahá sedí u okna
 a lžičkou vyjídá jogurt
 a poslouchá k tomu Schumanna
 Klavírní koncert
 VOSS
 Už nechci maso
 RITTER
 Nevím
 co bude dělat v Madridu
 nikdy se nezmínila o ničem
 co by souviselo s Madridem
šeptá
 Má ve svém pokoji
 jeden kaktus
 třicetiletý kaktus
 DENE *vejde*
 RITTER
 Prosím tě zavři ty dveře

DENE *zavře dveře do kuchyně*
a posadí se ke stolu, hned zase vstane a odklízí
nádobí, staví je na kredenc, znovu si sedá
 RITTER
 Ludwig dobře vypadá
 jako kdyby se vrátil z letního bytu
 DENE
 Ano
 RITTER
 Vůbec nevypadá
 jako filozof
 VOSS
 Jak vypadá
 takový filozof
 DENE
 Jako ty
 protože ty jsi přece filozof
 VOSS
 Filozof filozof
 antiumělec
 RITTER
 Jako by se vrátil z letního bytu
 Zatímco my jsme se tady v té dusné díře
 málem zalkly
 byl Ludwig na letním bytě
 DENE *k Vossovi*
 Obstarala jsem ti ten správný papír
 Tisíc listů
 celý štos
 na tvém psacím stole
 Šaty jsem ti vykartáčovala
 kalhoty vyžehlila
 všechno vypráno
 už žádný pach Steinhofu
 VOSS
 Už žádný pach Steinhofu
 DENE *se dívá oknem ven*
 A když bude odpoledne pršet
 bude to nejpříjemnější

člověk nemá pocit
že musí něco podniknout

RITTER

Něco si číst
a když se setmí
zatáhnout závěsy
a číst

DENE

Takový problém pro mě neexistuje
kde je toho tolik co dělat
a kde na mě více či méně
všechno padá

RITTER

Odpolední představení
které nás jako děti vždycky zachránilo
už nepřipadá v úvahu
odpolední čaj u tety Margarethy
jak snadné to tehdy bylo
uniknout zoufalství
šálek kakaa
a mapa na podlaze
to už nestačí
Brzy už nebude stačit ani
vzít si něčí životopis s sebou do postele

DENE

Hudba bývá velmi často záchranou

RITTER

To máš pravdu
ale brzo už nebudeme moci poslouchat ani žádnou hudbu
když naše uši náhle a potom už navždycky
budou hudbu nenávidět
protože ji zneužíváme
za účelem přežití takříkajíc

VOSS

Na tom je myšlení
zcela nezávislé
i když je takhle zneužíváme
je stále možné
všechno nám jde na nervy nakonec

ne tak myšlení
kdo myslí
může klidně zestárnout
Nebo celý život
mít jednu bláznivou myšlenku
jednu jedinou bláznivou myšlenku
Poslouchat číst dívat se to je všechno nic
proti této jediné bláznivé myšlence
to je ale můj problém

DENE *vstane a jde ven s několika
talíři*

VOSS

Matematické řešení přirozeně
ryze matematicky vyřešeno
Jak špatně se mnohdy cítím
úplně jako bych umíral
pak je najednou zas všechno v pořádku
protože myslím
překonávám všechno
jedině myšlením
ne p ř e mýšlením
myšlením
septá
Neměl jsem v úmyslu
sem jít
Moje sestry jsou moje ničitelky
ony mne zničí
říkám si vždycky
Řediteli jsem řekl
až přijde moje sestra
řekněte jí
že nechci domů
půjdu-li domů
bude to má smrt
Příbuzenstvo znamená smrt
a přátele nemám žádné
odhlédnu-li od toho
že moji spolupacienti jsou moji přátelé
Ale ona neustoupila

nechtěl jsem to nechat dojít tak daleko
abych se s ní pohádal
neporozumění je to jediné
co mě k mým sestrám poutá
pomyslel jsem si
ty mi přece rozumíš
tys mi vždycky rozuměla líp
než tvá sestra
ona rozuměla vždycky jenom sama sobě
Ale já budu doma stejně jen tu nejkratší
možnou dobu

řekl jsem řediteli
úplně se předkloní
Dva tři dny
už čtvrtý den bych byl totiž mrtev

DENE *vejde a sedá si*
Vlaštovka
byla v kuchyni
zranila se na okně
Anna dělá jenom nepořádek
dávám jí horentní plat
a ona dělá jenom nepořádek
nic není na svém místě
všechno je špinavé
katastrofa je
že jsme těmhle lidem vydáni napospas
využívají nás vydírají
navíc nás i pomlouvají
vláčejí nás špínou
kde jen mohou
sprostota spodiny
je ubohá
Otec měl pravdu
Napsat odpoledne dopis
do Irska
který už dlouho dlužím
Napišu jim
aby nejezdili
co by tu hledali

dvacet let jsme je neviděli
zrovna teď
já jsem naše irské příbuzné
nikdy nemohla vystát
velice uctivý odmítavý dopis
k tomu se takové odpoledne právě hodí
rozděluje brambory, rýži, salát
Řekla jsem řediteli
že já přece musím vědět
jak se má zacházet s filozofem
opatrně řekla jsem
na to se začal smát

Voss

Začal se smát

RITTER

Na podzim budu zase hrát
Shakespearu
je to tak naplánováno

Voss

Moje sestry jsou herečky
řekl jsem řediteli
jak jsem ho viděl poprvé
mějte se napozoru
mají peněz jako smetí
a jsou herečky
To mi ještě chybělo řekl jsem
že moje sestry
propadly divadlu
nikoli bez talentu řekl jsem
jenže já divadlo nenávidím
nic mi není protivnější
ale tak to přece bývá
že se musíme smířit
právě s tím nejprotivnějším
Nemyslete si
že se pokusím o sebevraždu
jak se obávám mé příbuzenstvo
nápad by to byl
ale já požaduji přirozenou smrt

ať už to znamená cokoli
já si nesáhnu na život
nemějte strach
A tak mi nechali
hned při mém prvním pobytu šle
Jak vidíte
řekl jsem ještě dnes ráno řediteli
nesáhl jsem si na život
Znáte mě už dvacet let
a dodneška jsem si nesáhl na život
Ano umíráme
když chceme
řekl jsem řediteli sami od sebe
nemusíme užívat násilí

DENE

Takový pěkný kousek masa Ludwigu
třeba bys ho ještě snědl

VOSS *zavrtí hlavou*

Máme svou smrtelnou nemoc
a víme
že na ni zemřeme
můžeme tento proces umírání uspíšit
protahovat pozdržet
když chceme
ale víme přirozeně
že je to všechno jenom otázka krátkého času
a říkáme si
alespoň tuhle myšlenku ještě rozvést
tuto odhodit
napsat tenhle řádek
dokončit kapitolu
v tom je naše největší potěšení
proto ještě existujeme
ze žádného jiného důvodu
nebož kromě toho že myslíme
a že na tom co myslíme trváme
dokud je to pro nás možné
nás už nic nezajímá
myslím s v é myšlení

a sebe

DENE *mu položí další*

porci masa na talíř a naliže na ně omáčku

VOSS

Nejeli jsme přece do Anglie
pro zábavu
nýbrž proto že jsme chtěli
obrodit naše myšlení
Zvětralé nánosy nahradit něčím zcela novým
nešel jsem do Cambridge
abych udělal anglický doktorát
nikoli pro takovou směšnost
nýbrž proto že jsem v tom viděl šanci
myslet dál
než pro mě až dosud bylo možné
Všechny svazky s příbuzenstvem etcetera zpřetrhány
jedině za tímto účelem
Nemůžeme myslet
jsme-li připoutáni k lidem a jejich potřebám
To neznámá
že nás tito lidé nezajímají
naopak
právě proto že jsme se cele s největší
intenzitou
soustředili na ně
musíme se od nich osvobodit
Stále hledal jednoduchost
ale nikdy ji nenalezl
nic než proces našeho umírání
jenž nás vůbec umožňuje
Celý svůj život usilujeme
pouze o dvě tři stránky nesmrtelného rukopisu
víc nechceme
ale to je přece zároveň to nejvyšší
Ředitel nerozuměl tomu
co jsem řekl
ředitelův způsob myšlení
není mým způsobem myšlení
není ochoten

myslet mým myšlením
ačkoli by přece bylo možné
aby myslel mým myšlením
Jenže já mám jediné ředitele
ve Steinhofu
pacienti jsou absolutně tupí
to je na tom to fascinující
že jsou tak bezmezně tupí
narovná se

Konečně jít zase rovně
víte co to znamená

DENE *polévá omáčkou*

maso, ze kterého VOSS *sotva ujedl*

VOSS

Pouze když jsme nemocni
jsme šťastni
rozhlíží se
Myslel jsem si
kdyby tak bylo všechno jinak
ale vy jste nic nezměnily
Všechno bude jinak myslel jsem si
Na všem lpět
to je pro vás typické
Může to být jenom krátká návštěva

DENE

Co říkáš

VOSS

Jenom krátká návštěva
Méněcennost života
si zcela jasně uvědomíme
když se vrátíme do domu
který jsme navždy opustili

DENE *se ho chce dotknout, on ji odstrčí*

VOSS

Vracíme se
vracíme se
nerozumíte
Zanechte moji sestru klidně v domnění
že se vracím domů

já nemám v úmyslu
řekl jsem řediteli
ukázat Steinhofu záda
tady jsem doma nikde jinde řekl jsem
Můj pokoj je mi kdykoli k dispozici
zvykl jsem si na Steinhof
a zemřu ve Steinhofu
není nic nechutnějšího
než zemřít v rodičovském domě
vy to klidně udělejte
k vám se to hodí
ke mně se to nehodí
Jeden okamžik jsem si myslel
že to bude pěkné
jenom jeden okamžik
Stále hledáme správnou cestu
a přitom na ní už dávno jsme
Může být že jsem blázen
může být

DENE

Připraveno speciálně pro tebe Ludwigu
tvá oblíbená omáčka

RITTER

Nech ho přece na pokoji

DENE *která jako jediná po*

celou dobu hltavě jí

Já se namáhám
ale nikdo to neocení

VOSS

Není to přece nic jiného
než proces chátrání
neudržitelná existence
jako způsob jak uniknout nudě
ale nedaří se to
nudě
která je přerušována
pouze strachem ze smrti
být definitivně sám
myslel jsem si

ale nepodařilo se to
 ukrýt se v Norsku
 z pocitu nepatřičnosti
 zavřít se v dřevěné chatě
 s jedinou myšlenkou
 bezúspěšně
 všechno zničit nakonec
 celá léta se trestat
 celá léta se ovládat
 v jediném okamžiku všechno spálit
 I v Norsku
 mi zabraňovali ve vstupu
 do hostince
 jeden pohled stačil aby mě zarazili
 Kdo je tak nenáročný jako já
 myslel jsem si
 ten nemá přístup
 Máme milióny v kapse
 a nemůžeme s nimi nic počít
sní hltavě několik soust
 Přemýšlení není vzrušující
 nýbrž hnusné
 to je na tom to zlé
 ale teprve pak má nějakou hodnotu
 když je hnusné
 hnusní lidé
 hodnotní lidé
 Všechno jsme vyzkoušeli
 a nakonec
 vždycky zůstáváme sami
ke starší sestře
 Moučníky byly odjakživa
 tvojí silnou stránkou
 Telecí hovězí vepřové
 končilo pokaždé katastrofou
 Matka neuměla vařit
 kuchyň se jí hnusila
 Ale to jsi pak s vařením pomáhala ty

RITTER
 Ona to jenom ohřála
 VOSS
 Ohřálas to
 vůbec to není špatné
 DENE
 Nechtěla jsem
 aby tu byla Anna
 až se vrátíš domů
 VOSS
 Vrátiš domů vrátíš domů
 Já tady nejsem doma
náhle zcela tiše
 Když se podrobíme chirurgickému zákroku
 může být za jistých okolností
 náš život prodloužen
 ale to já nechci
 Pravděpodobnost nenávidím
 DENE *mu chce nalít na talíř*
omáčku, ale on jí v tom zabrání
 VOSS
 My skutečně
 uzavíráme smlouvu
 ale přitom ji porušujeme
 každá smlouva musí být porušena
 Jestliže jsme podepsali smlouvu
 musíme ji porušit
 Smlouvy jsou smrtelné
už delší dobu pozoroval
otcův portrét na stěně naproti sobě
 Buď nepodepisujeme žádné
 a nebo když jsme je podepsali
 musíme je porušovat
 celé lidstvo drží pohromadě smlouvy
 a tyto smlouvy je zadusí
vstane a jde k otcovu portrétu,
otočí se po užaslých sestřích a sundá
otcův portrét ze stěny, drží ho přitisknutý
na sebe a řekne

Toho okamžiku jsem se bál
 kdy zasednu přesně tady na tom místě
 kde jsem seděl celé dětství
 a velkou část svého mládí
 proti svému otci
 Vždycky jsem ho nenáviděl
 Přál jsem si jeho smrt
 jeho smrt neměla na mou nenávist žádný vliv
postaví portrét na zem a řekne
při pozorování ostatních portrétů
visících na stěnách
 Všechno odporní lidé
 od kterých všechno máme
 Není žádný důvod
 znovu navazovat kontakt s mrtvými
 Naši zploditelé
 nás nechali draze zaplatit
 že jsme byly jejich děti
 Taký nejsme výplod jejich ducha
sedne si ke stolu přesně naproti
místu, na kterém seděl předtím, než vstal,
 Je to přece tak
 není to nic jiného než pohana
 DENE *vstane a přenesu mu talíř*
a příbor z místa, kde seděl předtím
 VOSS *zatímco mu jeho sestra opět*
lije na talíř omáčku
 Jídelna
 z níž vzešlo všechno zlo
 Otec matka děti
 nic než představitelé pekla
 v polévkách a omáčkách se vždycky všechno
 co mělo nějakou hodnotu
 utopilo
 kdykoli jsem měl skutečnou
 kdykoli jsem měl cennou myšlenku
 utopila ji matka ve své polévce
 kdykoli ve mně byl skutečný
 kdykoli ve mně byl hodnotný cit

pohřbila ho matka ve své omáčce
 A otec to bez rozpaků trpěl
 co všechno ve mně matka zabíjela
 proto jsem tuhle jídelnu
 vždycky nenáviděl
 z tohoto místa
 z tohoto otcovského místa
 padaly vždycky jenom rozsudky smrti
 váš osud nebyl jiný
 jenomže já jsem nebyl tak mazaný jako
 vy
 já jsem se vždycky více méně
 vědomě nechal chytit do pastí
 Rodiče se nestyděli
 ani matka ne
 ačkoli stud by býval měl být její povinností
 Musel jsem ji skutečně a celoživotně nenávidět
 abych se mohl zachránit
 nejprve anglická
 potom norská oklika
 věřil že řešením je Univerzita v Cambridgi
 potom věřil že je řešením srub v Sognefjordu
 všeho se vzdáváme
 abychom všechno získali
 a máme na konci méně než na začátku
 že jsme společně muzicírovali
 jako by to bylo vzdáleno celá tisíciletí
ke starší sestře
 Copak
 hraješ ještě tu a tam na violu
 DENE
 Nene
 VOSS
 Vzdáváme se téměř všeho
 když necháme hudebního nástroje
 na který jsme se učili
 Herectví
 je přece nízké umění
 hrát na hudební nástroj je něco docela jiného

mluví-li herec
mám nepřetržitě pocit
že celý svět je vulgární
něco docela jiného je
když violista hraje na violu
proměžamě třeba i jenom klavír
je-li hráno dobře pochopitelně
ke starší sestře
Ještě před pár týdny
mě napadlo
vrátit se do Norska
teď jsem na to ale příliš slabý
A taky samozřejmě nemám žádný důvod
vracet se do Norska

DENE

Počkejme přece
co řekne doktor Frege

VOSS

Frege
jak jsi přišla na doktora Fregeho

DENE

Objednala jsem tě
na zítra odpoledne

VOSS

Nesmysl
to přece nemá cenu
abych chodil k doktoru Fregemu
ten člověk je idiot
on je ještě horší než všichni ostatní
on taky způsobil
předčasnou smrt rodičů
jsou doktoři
kteří nemoci jenom uspiší
vykřikne
Frege ten bídil
ke své sestře
A tys mě objednala
na zítra odpoledne
Tam tedy nejdu

k mladší sestře
Co tomu říkáš
tvoje sestra rozhodne zcela jednoduše
že zítra odpoledne
jdu k doktoru Fregemu
Nejdu už k žádnému doktorovi
žádného doktora už nevyhledám

DENE

Nechceš ještě něco sníst

RITTER

Nech ho přece na pokoji
není to zas tak vynikající
aby to člověk musel sníst

DENE

Jistě ne
Taky jste oba
skoro nic nejedli
vstane a začíná sklízet ze stolu

VOSS

Vzpomínám si
jak byl Frege naposledy tady u nás
a já byl u toho
byl tu i ten arcibiskup
tihle lidé se k sobě znamenitě hodí
člověk jako Frege
bezohledný pitomec
a člověk jako tamten arcibiskup
prohnaný darebák
Tihle Fregeové etcetera
jsou strašliví lidé
před nimiž ustavičně prcháme
kteří nás ale pokaždé dostihnou
nejdříve jsou to rodiče
pak jsou to naši učitelé
a potom jsou to tihle Fregeové etcetera

DENE *vyjde ven*

RITTER *vstane a jde za ní*

VOSS *volá za nimi*

Před tímhle Fregem se musíte mít napozoru

před všemi těmi doktory a primáři
 obzvláště před specialisty
 Všichni tito lidé zamlžují
 čímž máme stále méně
 svobody pohybu
rozhlíží se
 Vždycky nenáviděl
 vždycky si hnusil
 Perverzita secese
vstane a jde k oknu, dívá
se ven, chytí se oběma rukama za hlavu
 Anglická intenzita
 norská koncentrace
otočí se a dívá se za sestrami
volá
 Nejdu k doktoru Fregemu
 Ty sis dovolila
 objednat mě k doktoru Fregemu
rozčileně
 Podvést mě s doktorem Fregem
stiskne si oběma rukama hlavu
 Neschopnost koncentrace
sedá si znovu ke stolu, volá
 To nemohu v tomto domě
 dostat ani sklenici vody
 DENE *přijde a dá mu sklenici*
vody
 VOSS
 Frege ten vrah Frege
žíznivě sklenici vypije
 žádného doktora prosím
 prosím žádného doktora
 přinesli mi všichni jenom neštěstí
 chci pojit sám
 bez doktorů
 DENE *odklízí nádobí*
 Tvé stavy vyčerpanosti
 po jídle
odebere svému bratrovi sklenici

VOSS
 Frege ne
napřímí se
 ne Frege
zhrouť se do sebe
 DENE
 Ředitel minil
 že první dny jsou ze všech nejtěžší
 Měl by sis po jídle lehnout
 Udělala jsem báječný moučník
 sama
 ne Anna
 já
 věnečky se žloutkovým krémem
 tvůj zamilovaný moučník
 RITTER *vejde dovnitř s velkým*
talířem, na němž jsou věnečky, a postaví
ho na stůl
 Úplně čerstvé žloutkové věnečky
sedne si
 DENE
 Brzo se všechno zaběhne
 všechno chce svůj čas
dává na stůl desertní talířky
 Přirozeně že jsi vyčerpaný
 VOSS
 Já nejsem vyčerpaný
 co má znamenat vyčerpaný
napřímí se
 rozrušení
zhrouť se do sebe
 není žádné vyčerpání
narovná se
 To by se bývalo nesmělo
 vyslovit jméno Frege
zhrouť se do sebe
 DENE *si sedne*
 VOSS
 Tenhle Frege

DENE

Mluvila jsem s ředitelem
řekla jsem
který lékař je pro mého bratra nejlepší
při jeho současném stavu
rozděluje věnečky
Frege povídal ředitel
můj kolega Frege přirozeně

VOSS

žádný doktor
narovná se
a už vůbec ne Frege
tahá docela lehce za ubrus
Nekompetentní lidé
Ředitel je rovněž nekompetentní
berou obrovské sumy
a jsou naprosto nekompetentní
tahá za ubrus
Po babičce
že
babička ho vyšívala

DENE

Přirozeně
že po babičce
všechny naše nejhezčí ubrusy
vyšívala naše babička
na letním bytě

VOSS

Na letním bytě
všechny vyšívaly
a četly životopisy umělců
že
tahá stále více za ubrus
Nene
Sebekontrola je vše
jenom neztratit sebekontrolu
my nenávidíme všechno vyšívané
aťsi to třeba vyšívala babička

RITTER *se hlasitě zasměje*

VOSS

Jedni vyšívají
druzí se profilozofují
životem
všichni mají pouze nesmyslnost
a ovšem nevkusnost
jako záminku

DENE

Úplně čerstvé věnečky
které tak miluješ

VOSS

Věnečky
které miluji
Ludwig
který miluje žlutkové věnečky
který miluje žlutkové věnečky jako nic jiného
Celou dobu ve Steinhofu jsem nemyslel na nic jiného
než na žlutkové věnečky
rozhlíží se
Jako v hrobce je to tady
vždyž my už jsme pohřbeni
skvělá hrobka
v níž jsou podávány žlutkové
věnečky
čichá ke svému moučníku
typická vůně žlutkových věnečků
k mladší sestře
že
že
pro nás byly čerstvě upečeny
abychom je snědli
zvolá
Nejvyšší umění je pečení

RITTER *se hlasitě zasměje*

VOSS *čichá znovu ke svému moučníku*

Když to jíme poprvé ano
ale pak
pak jsou stále nechutnější

a nakonec je nenávidíme
 a potom není nic co bychom nenáviděli víc
 než žloutkové věnečky
 i když se nám neustále říká
 že žloutkové věnečky milujeme
 jako nic jiného
ke starší sestře
 Ty si myslíš že ty věnečky sním
 ano možná dokonce sním jeden věneček
 možná
 ďábel říká
 sněz věneček
 který tvoje sestra upekla
 ďábel to říká
 ďábel to říká
 a Ludwig ho sní
 RITTER *se zasměje*
 VOSS
 Ludwig jí věneček
 který upekla jeho sestra
 starší ho upekla
 mladší přinesla na stůl
 a teď obě čekají
 až jejich žloutkový věneček sním
přehnaně zřetelně
 Mně naservírovaný
 Když vezmeme v úvahu
 že při všech těchto věnečcích
 že při všech těchto polévkách a omáčkách
 jsme zestárli a zošklivěli a zhloupili a stali se bezcennými
 je přece veskrze logické
 že sníme i tenhle žloutkový věneček
 všechny žloutkové věnečky
 které nám kdy budou přineseny
 na stůl
sebere věneček ze svého
talíře a naráz ho zhltně
 Sežereme ho ten věneček
 který naše sestra upekla

otevřeme doširoka ústa
 strčíme věneček dovnitř
 a shltáme ho
ke starší sestře, když
dávivě polyká věneček
 Vidíš jak hltám tvůj žloutkový věneček
 takový hnusný věneček
 takový odporný věneček
 můj zamilovaný moučník
 vidíš
 DENE *vyskočí a chce vyběhnout*
ven, zůstane ale ohromeně stát u dveří,
když vidí, že její bratr si strká do
pusy ještě druhý věneček
 VOSS
 A teď druhý věneček
 zamilovaný moučník
 můj zamilovaný moučník
 který mi moje sestra vždycky pekla
 RITTER *jí svůj moučník*
 VOSS
 Můj zamilovaný moučník
 můj zamilovaný moučník
dávivě polyká, až
spolkne jeden věneček a druhý věneček
bleskově vyplivne a udeří oběma
dlaněmi zuřivě do desky stolu
 DENE *se otočí a vyběhne*
 ven
 VOSS *k Ritter*
 Můj zamilovaný moučník
uhodí hlavou do stolu
 RITTER *vyskočila a popošla*
k němu
 VOSS *bez hnutí*
 Pryč
 pryč s tebou
 nedotýkej se mě

RITTER *ustoupí zpět, podívá*
se do kuchyně, jde zpátky na své místo,
sedne si a dojí svůj moučník
 VOSS *se napřímí a strhne*
na sebe ubrus a s ním všechno se stolu na zem
 DENE *vtrhne dovnitř*
 VOSS *jí do obličeje*
 Malá etuda mé dítě
 abych nevyšel ze cviku
 jenom malá etuda
 svěsí hlavu a položí
 si ji na desku stolu
 DENE *a Ritter se shýbají*
a zvedají nádobí a příbory
ze země
 DENE *vyběhne ven a vrátí*
se se smetákem a kbelíkem, namete všechno
a hodí to do kbelíku
 VOSS *po pauze bez hnutí*
 Celou dobu přemýšlím
 kolik je asi hodin
 přitiskne si obě ruce na
 hlavu a žvatlá
 Dáti životu smysl
 DENE *a Ritter jdou ven*
 VOSS *žvatlá*
 Dáti životu smysl
 DENE *vtrhne dovnitř a zvedne*
ubrus, přitiskne ho k sobě, otočí se
a vyběhne s ním ven
 VOSS *zvedne hlavu a dívá se za*
ní
 Jak se rozrušily obě dvě
 zasyčí
 Parazitky
 křičí
 Divadelnice perverzní
 sebere velkou lampu a mrští
 jí proti dveřím do kuchyně

Opona

Po obědě

Jako před obědem
 VOSS *sedí u stolu, proti matčině*
 portrétu
 RITTER *kouří cigaretu, pije*
bílé víno, sedí na židli u zdi
 Slyšel jsi dobře
 jedenapadesát procent
 s těmhle jedenapadesáti procenty
 nás náš otec
 prodal do dramatického umění
 takříkajíc prozíravě
 Otec byl přece obchodnický génius
 a věděl co je pro nás životně důležité
 Jenom s tebou si nevěděl rady
 celý život ne
potáhne z cigarety
 S těmito jedenapadesáti procenty
 ještě dneska určujeme
 kdy hrajeme
 a kdy ne
 zda v Shakespearovi
 nebo ne
 VOSS
 Prodány do dramatického umění
 dobrý postřeh
 RITTER
 Těch jednapadesát procent
 umožňuje
 abychom svůj talent uplatňovaly pouze tam
 kde nám to vyhovuje
 Nenecháváme se libovolně
 a bezohledně obsazovat
 nenecháme se bezostyšně využít

a zničit
 Šéf činohry závisí takřkajíc na nás
 ne my na něm
potáhne z cigarety
 A když nemáme celá léta chuť hrát
 nehrajeme
 a když máme chuť
 hrajeme Shakespeara etcetera
 nebo Slepou v pokleslém kusu
 dvouminutový výstup
 Divadelní umění je jenom tehdy nezávislé
 když vlastní jedenapadesátiprocentní podíl
 upřímně řečeno
 mě láká
 vystoupit
 jenom jednou za pár let
 ale to neznamená
 že bych třeba jen jeden jediný den
 svůj talent zanedbávala
 dva měsíce zkouší naše sestra Slepou
 před oknem
 a protože má v oněch dvou minutách jednu minutu
 tančit
 navštěvuje taneční kurs
 kde se učí
 jak tančí slepá
 to není vůbec tak jednoduché jak si myslíš
 pravděpodobně jsme jediné
 které se na svůj výstup
 připravují tím nejexaktnějším způsobem
potáhne z cigarety
 My máme čas
 prohlubovat své umění
 Voss *který se stále znovu dívá*
na matčin portrét
 My tři
 jsme se k sobě nikdy nehodili
 příliš exaltovaní
 příliš výstřední

inteligentní sourozenci
 ve skutečnosti námi všichni opovrhovali
 nebo nás přinejmenším přehlíželi
 Podivnost
 byla tím co nám vždycky vyčítali
 roztržštění mého ducha bezpochyby
 nejvyšší nároky
 sebevraždná touha po lidech
 všichni tři
 Tam kde doufáme
 že se uklidníme
 rozrušíme se
 Jmění které nám spadlo do klína
 a všechny ostatní zbavilo kompetence
 nechat si vemluvit
 namluvit si
 že můžeme být zachráněni
 Sebevraždná touha po lidech
bere z kapsy kabátu notes,
otevře ho a čte
 Všechno až do dnešního dne špatně
 Dvanáctý červenec
 tedy přede dvěma dny
zase notes schová
 Tolik omylů navrženo
vstane a jde k portrétu matky
ukáže na jedno místo na jejím obličeji
 Tady
 to máš ty taky
 O tom přemýšlíme
 celý život
 o ničem jiném
 až to nakonec vzdáme
 protože to nemá žádný smysl
 nemůže mít žádný smysl
šeptá
 Mezi námi řečeno
 Nejdu k Fregemu
 nenávidím Fregeho

nenávidím doktory
 ale doktora Fregeho
 nenávidím ze všech nejvíc
 Tihle lidé nás nepřetržitě zavalují
 svou špínou
 nevidí nic nemyslí
 počínají si jako vrazi
 a říkají si rodinný lékař
dívá se na matčin portrét
 Matka
 byla zlá
 ne otec
 matka je vinna
 ne otec
posadí se
 Kus cesty šel se Schopenhauerem
 s Nietzschem
 fatální přátelství
 papírová pouta
 knižní bratrství
 tištěné lásky
 Nakonec nic
 než nechuť
 Do knih vstupujeme
 jako do hostinců
 hladoví žízniví
 vyhladovělí mé dítě
 Nejdříve jsme přátelsky přijati
 obslouženi
 ale pak jsme obsluhováni stále hůř
 stále hůř a hůř jsme obsluhováni
 a nakonec jsme vyhnáni
 a nebo tyto hostince sami bleskově opouštíme
 nebož jejich zápach déle nesneseme
 špatně uvařeno
 mizerně servírováno
 ale ovšem že ne
 bez příšerného účtu

RITTER *potáhne z cigarety,*
nalije si víno

VOSS

Vstupujeme do filozofií
 jako do otevřených hostinců
 a sedáme si hned ke stolu stálých hostů
 a divíme se
 že nejsme hned obslouženi
 k naší plné spokojenosti
 Jsme nanejvýš roztrpčeni
 taky kvůli protivným lidem
 kteří se v tomhle hostinci kolem nás roztahují
 Voláme hostinského
 ale hostinský nepřichází
 a jestliže jsme snad byli
 zpočátku nadšeni
 snad zařízením hostince
 tak se nám už po krátké době všechno protiví
 špatně se nám sedí
 táhne
 odporný zápach se šíří tam
 kde jsme očekávali jemnou vůni pečeně
 Obsluhují nás malí odporní číšníci
 kteří se ničemu nenaučili
 kteří nepřetržitě pitomě pobíhají sem a tam
 a přinesou na stůl nakonec všechno
 jen ne to
 co jsme si objednali
 Jídlo je nepoživatelné
 nápoje otrávené
 a pak
 když voláme k zodpovědnosti hostinského
 ukáže se
 že hostinský už dávno zemřel
 Tak vstupujeme do velkých jmen
 která nám slibují filozofické hody
 a jsou nakonec jenom nepoživatelná
 Vstupujeme do knih jako do hostinců
 to je naše neštěstí

RITTER *potáhne z cigarety*

VOSS

Nakonec se každému hostinci vyhneme
do žádného už nevkočíme
Ať svítí štít jak chce
přejdeme rychle kolem
po pauze
Ukazuje se
že žádní hostinští už neexistují
pouze nájemci bez skrupulí
po pauze, poté co se podíval
na matčin portrét
Matka
milovala vás dvě víc
než mě
Otec mě nenáviděl
ale já jsem ho miloval
taková je pravda
Tu nejmladší vždycky nejvíc milují
rozmazlují
to je pro ni trest smrti
zvolá
Soběstačný
to bylo to
co otec na konci
pořád říkal
Mít ve sklepe zásobu uhlí
na tři příští zimy
slyším ho jak to říká
a taky
filozof filozof
ten se nehodí
ani na herce
Prohnané sestry
které nakonec byly mnohem chytřejší
než on
Velkopřemyslnická hlava
tak mu říkal jeho bratr

RITTER *tázavě*

Strýc Friedrich

VOSS

Ne strýc Karel
Veselá kopa
na rozdíl
od Friedricha jemuž humor naprosto chyběl
dívá se střídavě
na dva portréty na stěně
I malíři jsou tupí
ať jsou sebelíp placení
ať jsou sebevíc proslulí
Strýc Friedrich
má na obraze jistý humor
Karel ho docela postrádá
bylo to přesně naopak
Malíři nemají oko
dívá se postupně na všechny
portréty na stěnách
Nechali se všichni malovat
hlupáci
vstane a vezme ze zdi matčin portrét
zatímco ho k sobě oběma
rukama silně tiskne
Sem patří
ne sem
pověsí ho tam, kde byl předtím
na zdi otcův portrét, a otcův portrét
pověsí tam, odkud vzal právě portrét
matky
To je přece perverzní
že ty obrazy
visí přesně naproti sobě
třicet let tímto perverzním způsobem
na stěně
nikdy je nikdo nesundal
Ale teď je to taky perverzní
nemyslíš
jak visí naproti sobě

špatně namalováno
 velmi špatně namalováno
 slavní umělci
 ale špatně namalováno
 mizerně namalováno
*sundá matčin portrét ze
 zdi a opře jej o zeď a sundá otcův portrét
 a opře jej o zeď*
 Portrétovací mánie
 Kult předků
*sundá ze zdi portrét strýce
 Karla a potom portrét strýce Friedricha a pověsí
 ho tam, odkud vzal portrét strýce Karla, a vezme
 Karlův portrét a potom opět Friedrichův
 portrét a posadí se vyčerpaně
 ke stolu*
 Tím jsme vždycky trpěli
 těmito příšernými obrazy
 Ty obrazy mají hodnotu celého jmění
 miliónovou hodnotu
 ale jsou příšerné
 jednou jsou víc
 jednou míň v módě
 ale pořád mají miliónovou hodnotu
 jak příšerné jsou ty obrazy
 Naše matka byla přece
 krásná žena
 přitažlivá
 ale na obraze je odpuzující
 byla zlá
 na obraze vypadá laskavě
 otec nebyl žádný hloubal
 jako na obraze
 Umělci zneužijí všeho
 beze studu malují pro milióny
 jednu nesnesitelnost za druhou
 Muzikální rodina
 jak se vždycky říkávalo
 to není ani na jednom z těch obrazů

byž jen naznačeno
 Nechat se namalovat
 to jim strašilo v hlavách
vstane a zeptá se sestry přímo
 Vy jste se přece nedaly taky malovat
 vy jste přece
 nepadly na žádného z těch malujících šarlatánů
 Daly jste se malovat nebo ne
zuřivě
 Vy jste se daly malovat
 nestydaté jste dost
 a nechaly jste se malovat
 těmi antiumělci
 kteří se teď všude vynořují
 a vlichocují se
 a za svoje odporné mazanice požadují milióny
 Vy jste se nechaly malovat
 RITTER
 A i kdyby
 VOSS
 To mi ještě scházelo
 že se moje sestry
 nechávají malovat
 v této antiumělecké době
 v této epoše diletantismu
 Kde jsou tedy ta veledíla
 kde jsou ta veledíla
 RITTER
 Na půdě
 jsi teď spokojen
 VOSS
 Na půdě
 na půdě
 patří portréty na půdu
 portréty nepatří na půdu
 schovaly jste je na půdu
 abych je neviděl
 abyste mi je zatajily
 pravděpodobně visí celou dobu

co tu nejsem
někde tady na zdi
sundaly jste je
a odnesly na půdu
než jsem přišel
ještě včera
ještě dnes ráno
taková je pravda
vyčerpaně si sedne

RITTER

Ty obrazy jsou špatně namalované

VOSS

Přirozeně že jsou ty obrazy špatně namalované
Portréty jsou vždycky špatně namalované
leda že by byly od Goyi
ale Goya vás nemaloval
ve Vídni Goya nikdy nemaloval
nikdy nemaloval ve Vídni Goya
náhle se napřímí
Chci je vidět
sem s těmi obrazy
okamžitě ty obrazy sem

RITTER *vyskočila*

VOSS

Ty obrazy sem
sem s těmi obrazy
okamžitě

RITTER *potáhne z cigarety*

VOSS

Co tady stojíš
povídám ty obrazy sem
sem s těmi obrazy
které pravděpodobně stály celé
jmění

RITTER *vyjde ven*

VOSS *k sobě*

Nechat se namalovat
za celé jmění se nechat namalovat
za takové peníze se nechat namalovat

volá ven

Milióny dětí hladovějí v Africe

a vy se necháváte malovat

k sobě

Nechat se namalovat

moje sestry se nechávají malovat

jako se dali namalovat jejich rodiče

Mecenášství odporné

volá ven

Sem s těmi obrazy

chci ty obrazy vidět

k sobě, rozhlíží se

Holé stěny jsem vždycky miloval

holé stěny

Tahle galerie ohyzdnosti

mně už dávno zničila žaludek

vstane a pověsí otcův

portrét tam, odkud vzal portrét strýce Friedricha,

a Karlův portrét pověsí tam, kde vzal

portrét otce

K sobě

Příšerné obrazy

neumělecké

nevkusné

Dát se malovat

nechat se malovat

Malířské umění

nízké umění

skrznaskrz nízké umění

sedne si

S malíři se paktovat

vykřikne

S malíři

ony budou movité a bohaté

a budou se paktovat s malíři

Pak se tu ten ksindl všude roztahuje

a zamořuje vzduch

Malířské výpary

umělecký šmrnc

vstane a vezme ze zdi portrét děvčete
 Možná tohle
prohlíží obraz
 snad
prohlíží jej pozorně
 může být
 ne
 není to umění
 není to umění ne
položí obraz nešetrně na stůl
sedne si
 Hudba ano
 malířství ne
prohlíží si postupně všechny
obrazy
 Všechno umělecké řemeslo
 poplatné době
 DENE a Ritter vcházejí
dovnitř se svými portréty
 VOSS
 Vy jste se daly malovat
 nechaly malovat
Dene a Ritter ukazují jenom
zadní strany obrazů
 VOSS
 Pročpak je neotočíte
 otočte je přece
 když se přece jedná o umělecká díla
 pravděpodobně
 od nějakého proslulého mistra
 Současné
 mě vždycky odpuzovalo
 Ukažte se sem
 jak vypadáte
 jak vás váš mistr vymaloval
Ritter a Dene mu ukáží
přední strany svých portrétů
 VOSS
 A tuhle nechutnost

mám svým sestrám odpustit
 k tomu nemám nejmenší chuť
 odporný manýrismus
 neptám se
 co tahle ohavnost stála
 jako kdyby je namaloval jeden z těch
 majitelů Rolls-Royců
Ritter a Dene postaví obrazy
ke zdi
 VOSS
 Nechat se malovat
 a paktovat se s nestoudností
 RITTER
 Já myslím že ty obrazy nejsou tak špatné
 VOSS
 Nejsou tak špatné
 ty myslíš že nejsou tak špatné
 RITTER
 Tys nikdy neměl
 vztah k malířství
 VOSS
 Neměl nikdy neměl
 nikdy neměl
 RITTER
 Nikdy neměl
 VOSS
 A pročpak jste ty obrazy
 schovaly na půdě
 přece ne proto
 že jsou tak velké
 Příšerné
 a ani stopa jakékoli podobnosti
 s vámi
 a neumělecké
 RITTER
 Jeden mladý umělec
 docela mladý malíř
 DENE
 Přítel doktora Fregeho

Frege ho doporučil
 VOSS
 Frege doporučil
 RITTER
 Jeden mladý Američan
 DENE
 Jehož prarodiče
 se vystěhovali do Ameriky
 z Německa
 RITTER
 Nadaný umělec
 VOSS *vstane a vezme portréty*
a pozoruje je
 To je ale úpadek
 úpadek
hodí portréty sester na stůl
 Celé jmění
 za tuhle ubohost
dívá se na obrazy na zemi
 To jsou tyhle mazanice
 ještě umělecká díla
sedá si
 DENE *bere jejich portréty*
 RITTER *jí naznačuje, aby s nimi*
šla ven
 DENE *s nimi vyjde ven*
 VOSS
 Nemůžu říct ani
 zohaveny k nepoznání
 protože to by bylo aspoň něco
 RITTER
 No vždyž se jenom pomohlo
 jednomu mladému umělci
 VOSS
 Mladým umělcům se nedá pomáhat
 neexistuje větší nesmysl
 než pomáhat mladým umělcům
 vůbec pomáhat umělcům
 je nesmysl

Umělci si mají pomoci sami
 především mladí umělci
 si mají pomoci sami
 proto z nich totiž nikdy nic nebude
 že se jim neustále pomáhá
 kdo umělci pomáhá
 ničí ho
 zvláště ten kdo pomáhá mladému umělci
 ho ničí a nakonec zničí
 taková je pravda
 Odít se pláštěm mecenášství
 není nic odpornějšího
 Ale co říkám
 nikdo neposlouchá
 Mě mecenášství
 odjakživa odpuzovalo
 Bohatí lidé
 mecenáši
 prolhaní
tiskne si hlavu oběma rukama
 Navštěvovat bratra ve Steinhofu
 všechno jenom pokrytectví
 doma za jeho zády
 se nechat malovat
 dát se malovat
 a namalované navíc i pověsit
 a když přijde bratr domů
 sundat ze zdi
 a schovat na půdě
náhle
 To byl její nápad
 vid'
 ne tvůj
 RITTER
 Byl to můj nápad
 Doktor Frege
 VOSS
 Doktor Frege
 vám to navrhl

RITTER

Ano doktor Frege

VOSS

Doktor Frege doktor Frege doktor Frege
Není dost na tom že vašeho bratra zruinoval
vy se dáváte ještě
na jeho doporučení malovat
Ale zatímco tyhle příšernosti
dávno vešly do dějin umění
dívá se na obrazy na zemi
nevejde tahle macha do dějin umění
tato doba nevstoupí do historie umění
jako bílá ostudná skvrna ano
jako katastrofa ano
jako katastrofa umění
jako obrovský umělecký kráter
do něhož se lidé budou za sto let dívat
a z něhož to bude jenom páchnout
jinak nic
jinak nic
jinak nic
rozhlíží se
Holé stěny říkal jsem vždycky
můj srub v Norsku
je rovněž úplně prázdný
žádný obraz nic
Holé stěny
vstane a sundá ze stěn zbylé
obrazy a staví je za sebe na zem
Ale to se musí přirozeně
vymalovat
nebo nově vytapetovat
padesát let se tu nemalovalo
netapetovalo
tenhle pach
dívá se na tapetu tam, odkud
vzal obrazy
Taková bývala kdysi
tahle tapeta

O nic lepší

Nové je ještě odpudivější

A vůbec by se tu mělo

jednou něco změnit

DENE *vejde*

VOSS

Je to náš dům

už nepatří těm mrtvým

chce posunout kredenc, ale nejde to

Tak mi přece pomozte

pomozte mi přece

RITTER *a Dene se s ním pokoušejí*

kredenc posunout, ale nepodaří se jim to

VOSS

Tak zatlačte

zatlačte přece

RITTER *a Dene chtějí kredenc*

posunout, ale nejde to

VOSS

Půl metru doleva

půl metru

jenom půl metru

Všichni tlačí, ale kredenc se nehýbe

VOSS

Jenom půl metru

snad není přibitá

sehne se a dívá se pod kredenc

zase se zvedne

Zatlačte

jenom půl metru

kredenc se nehýbá

Zatlačit

Zkoncentrovat se a zatlačit

Všichni naráz zatlačí

a v kredenci padá nádobí

RITTER *se hlasitě zasměje*

DENE

Zatraceně

Voss

To jsou následky
lehce docela lehce zatlačit
jsem řekl
ne prudce
silně ale ne prudce
sedne si vyčerpaně ke stolu

DENE *otevře dveře od kredence*

a vyndává
pomalou spoustu střepů
Ty krásné herendské talíře
ta krásná česká konvice
můj Bože
otočí se po svém bratrovi
Nejhezčí kusy na střepy

RITTER *si sedla na židli před oknem*
a zapálila si cigaretu

DENE

Ty nejhezčí kusy

Voss

Lehce řekl jsem
silně ale lehce
ne prudce

DENE *jde ven a vrátí se s lopatkou*
a smetáčkem a smetá střepy

Voss *který se delší dobu díval*
na hodiny

Když ty hodiny
postavíme jenom o půl metru víc doleva
bude to hned lepší
ale to udělám sám

DENE

Proč chceš ty hodiny přestavovat

Voss

Co jen pamatuju
vadí mi
že ty hodiny stojí tady
Jenom půl metru doleva
možná jen na zkoušku

jde k hodinám a posune je
trochu doleva a ustoupí zpátky a pozoruje
je

ustupuje co možná nejdál a pozoruje
je

Ne

není to dobré

není to dobré

jde k hodinám a posune je
opět na jejich původní místo a ustoupí
o krok zpátky a pozoruje je

Pravděpodobně

nepatří ty hodiny

vůbec do jídelny

vždyž je to ubohost

hodiny v jídelně

Co na to říkáte

kam ty hodiny postavíme

ale ty hodiny musí pryč

já pohled na ty hodiny nesnesu

sedne si ke stolu

DENE *vynáší ven střepy*

RITTER

Snad do malého salónu

v malém salónu nejsou žádné hodiny

Voss

Ano v malém salónu nejsou žádné hodiny

Tam se hodí

do malého salónu

RITTER *vstane a zapne gramofon a znovu*

si sedne

Beethovenův smyčcový kvartet docela

tiše

Voss *pozoruje hodiny*

Do malého salónu

máš pravdu

tam patří

v jídelně jsou nevkusné

a nejdou ani přesně

jdou o půl hodiny napřed
 a každý druhý den se musí natahovat
 DENE *vejde a sedne si na židli*
dost daleko od RITTER
 VOSS *se dívá na strop*
 Jednoho dne se zřítí
 a zabije vás
 Ale to já už nezažiju
dívá se po stěnách
 Vápno je zdravé
 čisté vápno
 čisté bílé vápno
 Už náš otec trpěl nenávisť k tapetám
 ženy jsou pro tapety
 nenávidí vápno
 ženy nenávidí vápno
 to je prokázáno
 DENE *vstane a zvedne ze země*
dva tři střepy, které předtím přehlédla
 VOSS
 Jedni nenávidí tapety
 druzí nenávidí vápno
 lidstvo můžeme
 beze všeho rozdělit na tyto dvě části
 na část která nenávidí tapety
 a na část
 která nenávidí vápno
náhle
 Smyčcové kvartety
 mě vždycky uklidňovaly
 smím si je pouštět
 jak často chci
 povídal ředitel
 rovněž úplatný
 Nehorázné sumy nastrkány do kapes
 tihle lidé vezmou každou sumu
 já smím poslouchat smyčcové kvartety
 smím číst
 smím se z a m ě s t n á v a t d u š e v n ě

jak ředitel vždycky říká
 Bohatí žijí z uplácení
 A kolem osmé poslouchám Eroiku
 v Knappertsbuschově provedení
vezme svůj notes z kapsy kabátu a čte
 Sedmadvacátý květen Eroica
 osmadvacátý květen Eroica
 devětadvacátý květen Eroica
 třicátý květen Eroica
 jednatřicátý květen Eroica
 první červen Eroica etcetera
otevře o pár stránek dál a čte
 Starší sestra
 Logika jedna
 pečlivě přepsáno
zaklapne notes
 Exaktní vedení deníku
 mimořádně exaktní vedení deníku
otevře notes, listuje, čte
 Starší sestra
 nevkusně oblečená jako vždy
 sedí tu hodiny
 nic nemluví
 nerozumí ničemu
 mladší sestru
 nikdy neviděl na divadle
 jistě bez talentu vykřičník
 stejně jako starší vykřičník
 stejně je ale vždycky znova obsadí
 protože náš otec
 koupil jedenapadesátiprocentní podíl divadla
 v němž čas od času
 v závorce z nudy vystupují
 Předválečné akcie
sklapne notes, opět jej schová
 Pouze ukázka
 DENE *vyjde ven*
 RITTER *si zapálí cigaretu*
 Náš hloubal

náš Vševed
 náš šarmantní glosátor
 VOSS
 Když jsem v Londýně
 říkám si
 Norsko je to pravé
 jsem-li v Norsku
 říkám si Londýn
 potom jdu když nevím jak dál
 do Steinhofu
 Jenže já nejsem zbaven svéprávnosti
 nad tím byste se měly zamyslet
 jsem ve Steinhofu jediný
 kdo není zbaven svéprávnosti
 vychutnávám svobodu blázna sestřičko
 RITTER
 To je možné
 VOSS
 Možné říkáš
 možné
 vždycky si říkám že jsi naprosto netaentovaná
 a potom zase
 že ty jsi ta nejtalentovanější
 na divadle
 Ta se tak snadno uráží
 tvá sestra
 taková maličkost
 a ona je uražená
 dotčená
 vůbec
 nic lidem neuděláme
 a oni jsou na nás rozezlení
 zřejmě pere
 nebo žehlí
 RITTER
 Dala si velmi záležet
 aby ti udělala radost
 chtěla ti připravit
 hezký návrat

VOSS
 Hezký návrat
 udělat radost
 ženské nesmysly
 Řekl jsem
 jdu domů jen na pár dní
 jenom pár dní jsem řekl
 jaké to tady je
 jsem chtěl vidět
 ale je to tu
 přesně jak jsem si to představoval
 A protože jsem hledal jednu knihu
 jeden zcela určitý výtisk Schopenhauera
 ale nenašel jsem ho
 spousta knih chybí
 ví Bůh kam ty knihy přišly
 Chci s ní mluvit
 ale ona má naspěch
 Pikle s ředitelem za mými zády
 ohledně Fregeho
 vydat mě tomuhle muži
 který si říká rodinný lékař
 Jdeme k němu
 že nás bolí měchýř
 a on se nám dívá do uší
 řekneme že nás bolí v pravém koleni
 a on nám proklepává hrudník
 protože nemáme nemocenské pojištění
 nosíme téměř lidem celé jmění
 strašná spotřeba specialistů
 medicína je perverzní péče o památky
 Protože je teď moderní
 stříhat si vlasy nakrátko
 nechávám si je růst
 já nejdu s módou
 módu jsem vždycky nenáviděl
 vy jdete s módou
natáhne nohy, vyndá svůj
notes z kapsy, listuje, čte

Svět který nepřetržitě
zaměňuje příčinu s účinkem
Trpím megalománií
to souhlasí
důvěřoval Schopenhauerovi
důvěřoval Nietzschemu
nedůvěřoval nikdy sobě
býval pokaždé naráz
všemi opuštěn
Pod tím stojí
Boty vyčištěny v půl třetí v noci
zase notes zavře, strčí ho do kapsy
Herectví
Ztráta cti
Svět zábavnosti

RITTER *si zapálí cigaretu*

VOSS

Tvoje sestra
trpí stihomamem
je posedlá nádobím
nemocná porcelánem
Udělat radost
tím že mi přinese na stůl
žlutkové věnečky
a nechce slyšet
co současně říkám
přezírá moje nitro
ale požaduje
abych jedl její žlutkové věnečky
Já je taky jím jak vidíš
s odporem
Nejdu k doktoru Fregemu
Frege je vinen tím
že jsem vůbec nemocný
tázavě
Jsem nemocný
jsem nemocný
nejsem nemocný
Říkám tvoji sestře

že chci jít na koncert
a ona koupí celé abonmá
řeknu že chci jeden žlutkový věneček
a ona mi jich předloží tucty
řeknu že chci mít svůj klid
a ona se mě nepřetržitě ptá
jestli chci mít klid
Jestliže jsme jednou udělali chybu
udělali jsme jich tisíce
jestliže jsme jednou spadli do potoka
padali jsme tam častokrát
jestliže jsme jednou zalhali
lhali jsme vždycky
Cokoli uděláme a cokoli řekneme
je ďábelsky znásobeno
Ale moje rukopisy přepisuje svědomitě
to jí musím přiznat
šeptá
Ale já šetřím chválou
jestliže pochválíme
jsme okamžitě využiti
řekneme-li něco pochvalného
je nám to okamžitě spočítáno
narovnává se a dívá se na strop
Takové zemětřesení by každopádně
způsobilo katastrofu
jenomže staré domy
se hned tak nezřítí
viz San Francisco
viz San Francisco
přál bych si aby tato země
zmizela jednoho dne
nebo ještě lépe
znenadání v noci
při zemětřesení
z povrchu zemského
tato ohavná otčina
Potom si zase pomyslím
že žádnou lepší nemáme

vstane a jde k sestře a ukazuje
 jí svoji ruku
 Tady vidíš
 jsem se spálil
 jízva po spálení
 nikoli neúmyslně
 držel jsem ruku
 tak dlouho nad plamenem svíčky
 až byla napůl propálená
 a tady na krku
 ukazuje to
 mám ještě důkaz
 svého pokusného oběšení
 Co to má být
 ptal se asistent
 svým vychytralým způsobem
 Pokusné oběšení
 předešlou noc
 odpovéděl jsem
 na to se hlasitě zasmál
 A proč jste se tedy neoběsil d o c e l a
 řekl asistent
 Nejsem přece blázen
 odpovéděl jsem mu
 já se přece neoběším
 to přece víte
 pokusné oběšení ještě neznamená
 že mám v úmyslu
 skutečně se oběsit
 nene řekl jsem
 jak víte
 končí všechno
 co se mě týká
 pouhým pokusem
 nato se asistent opět hlasitě zasmál
 Tady máte tisíc šilinků
 řekl jsem mu
 a zmizte
 on vzal tisícovku

a zmizel
 šeptá
 Asistenti jsou úplatní
 a nejúplatnější
 jsou asistenti asistentů
 Jenom proto že je všechny krmím tisícovkami
 ještě existuju
 Steinhof je ústav úplatnosti
 Ti co nemají peníze
 nepřežijí dlouho
 taková je pravda
 tam nenávidí každého nově přichozího
 na mě se těší
 Worringer přijde
 valí se jako lavina Steinhofem
 zní to celým ústavem
 přijde milionář Worringer
 říká se
 to se pak všechny tyhle bílé pláště vřítí dovnitř
 a klanějí se
 a nechávají se mnou krmit
 Kdybych řekl
 aby mi vytřeli zadek
 jak to chci
 přirozeně jak já to chci
 tak se o to servou
 Proto snáším nadávku Filozof
 jak si mi zvykli říkat
 DENE *vejde dovnitř s hromadou
dlouhých bavlněných spodků*
 VOSS
 Copak to je
 DENE
 Koupila jsem ti nové spodky
 VOSS *kontroluje spodky*
 DENE
 Čerstvě vyprané a vyžehlené
 VOSS
 No to jsou ale nádherné spodky

jestli mi ovšem budou
 DENE *vezme jedny spodky a podává*
mu je
 Je to tvoje velikost
 VOSS
 Moje velikost
 RITTER *se zasměje, vstane a ztiší*
smyčcový kvartet
 VOSS
 Moje velikost říkáš
 moje velikost
drží jedny spodky před sebou,
 dívá se k podlaze
 Moje velikost
 může být moje velikost
 RITTER *si zase sedá*
 VOSS
 Ale nejsou příliš měkké
 nesnáším měkké spodky
 vždycky jsem je nesnášel
 celý život
 jsem měl příliš měkké spodky
 DENE
 Nosívals vždycky hedvábné
 VOSS
 Protože si to moje matka
 vzala do hlavy
 a já si na to zvykl
 vždycky jedině hedvábné spodky
 DENE
 Úplně hrubé bavlněné spodky
 VOSS
 Ano
 DENE
 Ze Švýcarska
 VOSS
 Švýcarské bavlněné spodky
 takzvané horské spodky

RITTER
 Osvědčené spodky Montblanc
 VOSS
 Spodky Montblanc
 přirozeně
 osvědčené spodky Montblanc
 ty padnou skutečně
 nejraději bych si je hned oblékl
tázavě
 ano
 DENE
 Nene
 tady ne
 ne teď
 ne tady
 přece ne v jídelně
 tady
 teď
 RITTER
 A proč ne
 když to chce
 proč by si nemohl teď a tady
 ty spodky obléknout
vstane a zkouší na omak spodky,
které má Voss ještě pořád v rukou,
zvolá
 Fantastické
 osvědčené spodky Montblanc
 Obleč si je přece klidně tady
 proč ne
 DENE
 To přece nejde
 VOSS *si svlékne kabát a položí*
ho na stůl a rozepíná si už kalhoty
a chce si je svléci
 RITTER
 To je přece směšné
 proč by si nemohl právě teď
 ty spodky obléknout

DENE

Ale beze mě
to přece nejde
dej sem
vytrhne mu spodky z rukou
buď rozumný

RITTER

Proč jsi sem ty spodky vůbec přinesla
když si je nesmí obléknout

VOSS

Ne smí
ne smí
smí ne

RITTER *k němu*

Nesmíš
slyšel jsi přece
nesmíš

DENE *ke své sestře*

Nestydatá osobo
otočí se a jde ven

RITTER *za ní volá*

Huso hloupá
k bratrovi
Miluje tě
nešťastně
stále stejně
nezměnila se
zjistila
že miluješ dlouhé hrubé bavlněné spodky
a hned nakoupila celou hromadu
těchhle dlouhých hrubých spodků

VOSS *si zase zapíná kalhoty*

RITTER

Proč sis ty spodky neoblékl
měl sis svléknout kalhoty
a obléknout spodky
Ach protivíte se mi
jde zpátky na své místo a sedne
si a zapálí si cigaretu

Měl sis ty spodky obléknout
tenhle falešný vylhaný stud

VOSS *si oblékne svůj kabát*

RITTER

Už od dětství vylhaný
o své sestře
Co myslíš že teď dělá
vypne smyčcový kvartet
Strká obličej
do spodků
které jsi měl v rukou
Přinese do jídelny tvoje spodky
a nedovolí ti
aby sis ty spodky oblékl
náhle vzrušeně
Kde ses to spálil
Kde
ukaž
chci to ještě jednou vidět
ukaž

VOSS *jde k ní*

RITTER *ho vezme za ruku a prohlíží*

si jízvu
Velká díra
dívá se mu do tváře
Svíčkou říkáš
sám si propálit ruku
sám
V noci pravděpodobně

VOSS *přikývne*

RITTER

Bolelo to hodně

VOSS *přikývne*

RITTER

Ale úplně skrz
se ti to nepodařilo
to by byl býval triumf
propálit si ruku úplně skrz sám

Voss *přikývne*

RITTER

Ve vši tajnosti

přitáhne ho k sobě a chce ho políbit

on se nejdřív brání, potom

ji k sobě pevně přitiskne, líbá

ji, až oba uslyší přicházet svou sestru

RITTER *ho odstrčí*

Zbláznil ses

vždyž mi zlomíš vaz

DENE *vstoupila, ptá se*

Vypijeme si

kávu

RITTER

Ano samozřejmě

vid' Ludwigu

DENE *jde opět ven*

Voss *si sedne ke stolu*

RITTER

Podíval ses na ni dobře

jde ke gramofonu a položí

na něj Eroiku, pod řízením dirigenta Knappertsbusche

Co jsem říkala

Eroica docela tiše

Strkala nos

do tvých spodků

To přece patří k terapii

není-liž pravda

Dokud žil otec

nesměla se Eroica hrát

Ostatně on nenáviděl Knappertsbusche

miloval Furtwänglera

znovu si sedne a natáhne nohy

Videňáci mají všichni

beethovenovský komplex

schubertovský komplex

nebo beethovenovský komplex

trpí tím všichni

ve svých vilách tím všichni trpí

zvolá

My jsme viloví tvorové

viloví tvorové jsme

Ludwigu

my jsme viloví tvorové

Třeskot nádobí, jako když

starší sestra upadla za dveřmi do kuchyně

RITTER *vyskočí*

Ted' ještě ke všemu upadla

ta husa hloupá

Voss *chce ven*

RITTER *ho odstrčí zpět*

zůstaň tady

otevře dveře

Poranila ses

ty krvácíš

pojd'

Voss *pozoruje, jak mladší sestra*

zvedá starší ze země

DENE *poté co vstala*

Klopýtla

RITTER

Ano

DENE

Já se ze všeho zblázním

RITTER

Ty si toho na sebe zkrátka příliš mnoho bereš

Voss *se otočí a jde ke stolu a opět*

se otočí a obě je pozoruje

DENE

Škoda kávy

RITTER

Ach co

nádobí je škoda

nádobí

DENE

Ten krásný servis po babičce

RITTER

Zrovna ten babiččin český servis

VOSS

Nervozita je nemoc

DENE *a Ritter se dívají*
na svého bratra

VOSS

Pravděpodobně změna počasí
kumulace pohrom
pravděpodobně

RITTER *a Dene sbírají*
střepey

VOSS

Co milujeme
je náhle na střepey
krásný babiččin servis
fatální mechanismus
rozhlíží se, zatímco sestry sbírají
střepey

K Fregemu nejdu
ne k Fregemu
vezme svůj notes z kapsy kabátu,
otevře jej, listuje a čte
Sestry červeně podtrženo
Infantilismus
excesivní infantilismus
sklapne notes a zastrčí
ho znovu do kapsy
Století nejistoty
po určité pauze
Totální zhloupnutí na přelomu tisíciletí

RITTER *a Dene smetly*
střepey a vstávají

VOSS

Vylhané společenství ve víře
Ustavičná omrzelost životem
Ředitel říkal
že přijde doba
kdy ani ve Steinhofu
už nebude hrachová polévka

RITTER *a Dene jdou ven*

VOSS *za nimi volá*

Bohatství zavazuje nezapomínejte na to
sedne si ke stolu a zírá na kredenc

O půl metru doleva

Nejdřív vyklidit

potom posunout

dívá se na hodiny

Hodiny musí pryč

sto let potírání analfabetismu

a ničeho nedosaženo

dívá se na strop jídelny

Když to uveřejníme

jsme mrtví

rozhlíží se

Odjakživa dával přednost bavlně

vstane, jde ke gramofonu a nastaví

Eroiku tak hlasitě jak možno a pověsí

postupně znovu všechny portréty, které

předtím sundal ze zdi, všechny obrácené

ke stěně, a pak vypne Eroiku

potom si zcela vyčerpán sedne

na židli u zdi

Doktorát mi nedali

v Cambridgi

všichni byli proti mně

ačkoliv jsem ten doktorát chtěl mít

říkal jsem stále že ho nechci

ale chtěl jsem ho přesto

nechci ho

to je směšné

a chtěl jsem ho přesto

velmi zřetelně

Nedali mi ho

mně

Dali jsme se s Schopenhauerem bludnou cestou

RITTER *a Dene vejdou s kávou*
prostírají stůl

VOSS

Velká potřeba geometrie
velká potřeba kávy
žádná potřeba společnosti

DENE

žádala jsem velikost pět
neměli ji
musela jsem tři dny čekat
všichni ho teď chtějí
tohle bavlněné spodní prádlo

RITTER

Když máme tolik nádobí
nic se neděje

DENE

Ano

VOSS

Hodně cukru prosím

RITTER

Kde je cukr

DENE

Už jdu
jde ven

RITTER *si zapálí cigaretu*

ptá se

Máš ještě ten srub v Norsku

VOSS *přikývne*

RITTER

Myslela jsem
žeš ho prodal

VOSS *zavrtí hlavou*

RITTER

A kdy se zas vypravíš do Norska

VOSS

To nevím

RITTER

Tam bys ovšem musel vylézt na skálu
aby ses ke srubu vůbec dostal
a to už skutečně nemůžeš
na to jsi přece už moc slabý

sedne si ke stolu

Ty jsi ve Steinhofu jediný kdo tam má privilegia

Ty si tam můžeš dělat co chceš

s k o r o všechno

Platíš přece taky sedm tisíc denně

ty můžeš zůstat ve Steinhofu ještě celá léta

DENE *vejde s cukřenkou*

a postaví ji na stůl

RITTER *k ní*

Tak sedni si konečně

vždyť ty jsi nervozita sama

ne Ludwig

ty

RITTER a DENE *zjistí, že*

obrazy jsou teď všechny otočeny ke stěně

RITTER *se dívá směrem ven z okna*

Odpoledne proprší pravděpodobně

to je pak nejlepší být v posteli

DENE

Já budu žehlit

RITTER

Není nic hezčího

než takové deštivé odpoledne v posteli

Všichni tři pijí kávu

Opona

Ritter,DENE,VOSS, *intelligentní*

herci. Během práce, kterou jsem ukončil

dva roky po tomto *záznamu*, byly moje

myšlenky soustředěny především

na mého přítele Paula a na jeho strýce

Ludwiga Wittgensteina.

Th.Bernhard, červen 1984

Přeložila Zuzana Augustová